

Omgevingsdienst
Achterhoek

Jaarstukken 2023

Jaarverslag en jaarrekening 2023

Jaarstukken 2023

Jaarverslag en jaarrekening 2023

Datum: 12-6-2024

Status: versie DB vergadering 13-6-2024
© Omgevingsdienst Achterhoek

Omgevingsdienst
Achterhoek

Elderinkweg 2, 7255 KA Hengelo (Gld)

info@odachterhoek.nl

www.odachterhoek.nl

www.gelderseomgevingsdiensten.nl

@odachterhoek

/OmgevingsdienstAchterhoek

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG 2023	4
I. Voorwoord	4
II. Inleiding	5
III. Programma 1 – Vergunningverlening	7
Programma 2 – Toezicht en Handhaving	9
IV. Programma 3 – Specialismen	15
V. Programma 4 - Stelseltaken	19
VI. Programma 5 – Overige activiteiten en projecten	21
VII. Financiële uitkomsten	23
VIII. Paragrafen	24
1. Bedrijfsvoering	24
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	27
3. Financiering	33
4. Onderhoud kapitaalgoederen	34
5. Wet open overheid (Woo)	34
IX. Overzicht van baten en lasten	49
X. Toelichting overzicht van baten en lasten	50

JAARVERSLAG 2023

I. Voorwoord

Met het aanbieden van de jaarrekening kijken we terug op 2023. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. Inmiddels weten we dat onze voorbereiding op de Omgevingswet samen met onze (keten)partners de opmaat is geweest voor een relatief geruisloze invoering. Het samenwerken aan processen en heel veel oefenen met elkaar heeft ons goed geholpen. Daarnaast hebben we veel verbetervoorstellen gedaan tijdens de consultatierondes bij de voorbereiding van de wet en voor de werking en gebruiksvriendelijkheid van het DSO. Niet alles is (al) overgenomen of verwerkt.

De aandacht voor milieu neemt toe. Daarbij wordt het werkveld steeds complexer. Dit komt ondermeer door razendsnelle ontwikkelingen in de samenleving. Er worden veel nieuwe producten en technieken ontwikkeld. Helaas zitten daar soms 'bijwerkingen' aan voor milieu en gezondheid die pas na verloop van tijd aan het licht komen. Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zijn hier een voorbeeld van. Het is belangrijk dat we alle beschikbare kennis bundelen en verder ontwikkelen.

De krappe arbeidsmarkt is een zorgpunt. Toch lukt het steeds beter om vacatures in te vullen. Daarbij blijven we talentvolle mensen zelf verder opleiden om onze taken uit te kunnen voeren en te voldoen aan de kwaliteitscriteria.

De vraag vanuit de partners neemt toe. Het aantal adviesvragen blijft stijgen en we krijgen meer vragen om ondersteuning bij het ontwikkelen van milieubeleid. Dat laatste is positief omdat we waar mogelijk uniform milieubeleid in de Achterhoek kunnen ontwikkelen. Daarmee hebben we bij de voorbereiding van de Omgevingswet al een mooie start gemaakt.

Het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP) vraagt veel capaciteit. Met de bijbehorende subsidies hebben we diverse verbeteringen op gang kunnen brengen, zoals datasturing en datadelen. Het gaat ons helpen om nog beter zicht te krijgen op de risico's in de Achterhoek zodat we de capaciteit gericht kunnen inzetten. Daarbij verbeteren ook de mogelijkheden om samen te werken met ketenpartners.

Onder het IBP VTH zijn robuustheidscriteria ontwikkeld. De staatssecretaris heeft de Omgevingsdiensten gevraagd om voor 1 oktober 2023 een zelftoets te doen en voor 1 april 2024 een Plan van Aanpak in te dienen om voor 2026 aan deze robuustheidscriteria te voldoen. Het bestuur heeft de zelftoets en het Plan van Aanpak tijdig aangeboden en verwacht in de loop van 2024 een reactie hierop. Bestuur en partners zijn nauw betrokken bij deze ontwikkelingen. Het bestuur is positief over het werk en de uitvoering van de taken door de ODA.

Financieel sluiten we 2023 positief af. We blijven ons graag inzetten voor onze partners en inwoners in de Achterhoek zodat we allemaal kunnen blijven genieten van een schone, gezonde en veilige leefomgeving,

Hengelo, 4 juli 2024

Met vriendelijke groet namens
Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek,

Ir. Petra G.M. van Oosterbosch,
Directeur

II. Inleiding

1. Algemeen

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2023 van de ODA. De jaarrekening sluit met een positief resultaat van € 448.000.

De ODA is opgericht op 7 november 2012, de eerste vergadering van het Algemeen Bestuur van de ODA. De ODA kent twee bestuursorganen namelijk het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur.

De voorzitter wordt door en uit het Algemeen Bestuur gekozen.

Op 31 december 2023 waren de besturen als volgt samengesteld:

Lid	Functie	Gemeente/ Provincie	Plaatsvervanger	Functie
T.M.M. Kok	Wethouder	Aalten	A.B. Stapelkamp	Burgemeester
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester vz	Berkelland	A.K. van Gijssel	Wethouder
W.J.P. Pelgrom	Wethouder	Bronckhorst	E.M. Gosselink	Wethouder
H.G. Bulten	Wethouder	Doetinchem	L.T.M. Steintjes	Wethouder
M. Eggink-Meuleman	Wethouder	Lochem	S.W. van 't Erve	Burgemeester
G.J.M. Nijland	Wethouder	Montferland	J.A.M. Derksen	Wethouder
B.T.M. Porskamp	Wethouder	Oost Gelre	J.B.M. Hoenderboom	Wethouder
S.L. Hiddinga	Wethouder	Oude IJsselstreek	O.E.T. van Dijk	Burgemeester
G.E. Visser	Wethouder	Winterswijk	B.J.J. Bengevoord	Burgemeester
H.J.M. Verschure	Wethouder	Zutphen	S.J.H.G. Wannet*	Wethouder
D.E. Vreugdenhil*	Gedeputeerde	Gelderland	P. van 't Hoog	
Secretaris				
P.G.M. van Oosterbosch	Directeur	ODA	R. Reinders	Afdelingshoofd

*) nieuw bestuurslid n.a.v. de provinciale verkiezingen 2023.

Dagelijks Bestuur:

Lid	Functie	Gemeente/ Provincie	Plaatsvervanger	Functie	Gemeente
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester vz	Berkelland			
B.T.M. Porskamp	Wethouder	Oost Gelre			
M. Eggink	Wethouder	Lochem			
S.L. Hiddinga	Wethouder	Oude IJsselstreek			
P.G.M. van Oosterbosch	Directeur	ODA	R. Reinders	Afd.hoofd	ODA

Het Algemeen Bestuur heeft op 4 juli 2022 de leden benoemd of herbenoemd.

2. Financiële uitkomsten

Jaar 2023; x 1.000 euro

x € 1.000	Taakveld	Begroting 2023		Begroting 2023 na wijz		Realisatie 2023		Begr-real
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan								
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.050	1.515	2.322	1.701	2.247	1.568	58
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	5.315	3.187	5.583	3.411	5.346	3.342	-168
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	1.927	1.405	2.186	1.514	2.593	2.008	-87
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer	77	352	77	364	107	399	-5
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	4	0	4		583		579
Overzichten								
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning organisatie		2.841		3.104		3.110	-6
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury		0					0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		73		78		0	78
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		9.373	9.373	10.172	10.172	10.876	10.428	448
Bijdrage deelnemers in het tekort 2022						298		
Toevoegingen en ontrekkingen aan de reserves							298	
Resultaat		9.373	9.373	10.172	10.172	11.174	10.726	448

Procedure jaarrekening

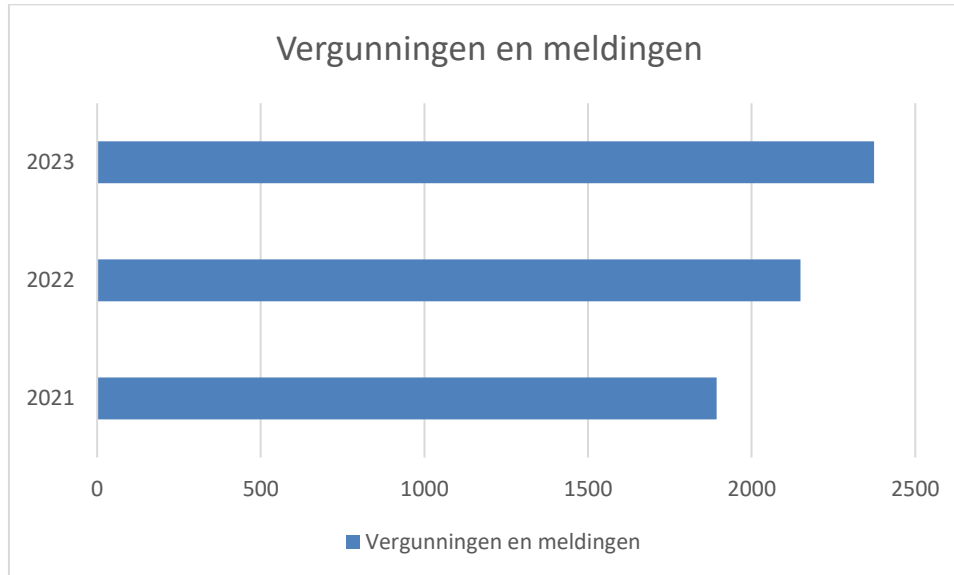
- De procedure inzake de jaarrekening ziet er als volgt uit: Het Dagelijks Bestuur zendt de ontwerp jaarstukken 2023 vóór 15 juli 2024 aan Provinciale Staten en de gemeenteraden.
- Provinciale staten en de gemeenteraden kunnen hun zienswijzen over de ontwerp jaarstukken indienen bij het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst.
- Het Dagelijks Bestuur verzamelt de zienswijzen en biedt de ontwerp jaarstukken voorzien van de zienswijzen aan het Algemeen Bestuur.
- Het Algemeen Bestuur stelt de jaarstukken 2023 vervolgens vóór 14 juli 2024 vast.
- Onmiddellijk na de vaststelling van de jaarstukken door het Algemeen Bestuur zendt het Algemeen Bestuur de jaarstukken aan Provinciale Staten en de gemeenteraden.
- Het Dagelijks Bestuur zendt de jaarstukken vóór 31 juli 2024 aan de minister.

III. Programma 1 – Vergunningverlening

1. Wat hebben we bereikt

Het aantal afgehandelde vergunningprocedures is afgenomen ten opzichte van 2022 en 2021. Het aantal aangevraagde vergunningen is toegenomen ten opzichte van 2021 en 2022. Het aantal behandelde en indiende meldingen is in 2023 is ook toegenomen ten opzichte van 2022 en 2021. Vergunningen en meldingen zijn vraaggestuurd.

Afgehandelde en aangevraagde vergunningen en meldingen

Tijdigheid vergunningen

Tijdigheid van een besluit binnen de wettelijke termijn is van belang voor zowel partners als burgers en bedrijven vanuit het oogpunt van een goede service en het voorkomen van ongewenste situaties door van rechtswege afgegeven WABO (wet algemene bepalingen omgevingsrecht) vergunningen. Met de wettelijke termijn wordt hierbij bedoeld de wettelijk maximale tijdsduur (inclusief eventuele verlengingen) tussen inboeken van een aanvraag en het afgeven van de definitieve beschikking. Dit kan een fatale termijn (waarbij het daarna van rechtswege verleend is) of een termijn van orde zijn.

In het Gelders Stelsel is een kritische prestatie indicator (KPI) bepaald voor het tijdig verlenen van vergunningen. Deze **KPI is gesteld op 90 %** WABO vergunningaanvragen binnen wettelijke termijn t.o.v. alle WABO vergunningaanvragen.

De KPI tijdigheid vergunningen over 2023 bedraagt tot nu toe 61% en ligt daarmee ruim onder de doelstelling (90%), wat betekent dat niet alle termijnen tijdig zijn gehaald. Dit wordt veroorzaakt doordat we een capaciteitstekort hadden en nu een inhaalslag aan het maken zijn voor de oudere vergunningen. Daarnaast hebben we ook wat vertragingen bij procedures waarbij er een zogenaamde VVGB (Verklaring van geen Bedenkingen) door de provincie moet worden afgegeven.

We zijn er het afgelopen jaar in geslaagd nieuwe vergunningverleners aan te trekken. Omdat dit echter vooral starters en trainees betreft dienen deze eerst (intern) opgeleid te worden waardoor dit nog niet veel effect heeft op de capaciteit.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan

In 2023 heeft het team Vergunningen zich met name gericht op:

- De uitvoering van primaire taken in het kader van vergunningverlening en milieumeldingen.
- Het bieden van extra ondersteuning bij het afhandelen van asbestslopmeldingen op verzoek van een van onze partners.
- We hebben in 2023 een pilot gedraaid waarbij de vergunningverlening van complexe bedrijven die tot nu toe door de Omgevingsdienst Nijmegen voor ons werden uitgevoerd, zelf hebben uitgevoerd. Deze pilot is inmiddels succesvol afgerond. Vanaf 2024 zullen ook de vergunningaanvragen van complexe bedrijven door de ODA worden uitgevoerd.
- Daarnaast hebben we door wat vertragingen bij procedures waarbij er een zogenaamde VVGB (Verklaring van geen Bedenkingen) door de provincie moet worden afgegeven, soms dubbel werk moeten doen.

3. Wat heeft het gekost

(bedragen in 1.000 euro's)

Overzicht baten en lasten Programma 1 Vergunningverlening							
x € 1.000	Begr. 2023 Na wijz.			Realisatie 2023			Begr - rel
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo
Programmaplan							
Programma 1 Vergunningverlening	2.322	1.701	621	2.247	1.568	679	58
Overzicht							
Algemene dekkingsmiddelen							
Overhead		685	-685		681	-681	4
Heffing vennootschapsbelasting							
Onvoorzien		17	-17		0	0	17
Saldo van baten en lasten	2.322	2.403	-81	2.247	2.248	-1	80

De baten uit Vergunningverlening liggen iets lager dan begroot. Dit zit vooral op de meer complexe vergunningen. De lasten zijn gebaseerd op de salarislasten van het team vergunningen en de inhuur derden. De netto-lasten zijn iets lager dan begroot.

Programma 2 – Toezicht en Handhaving

1. Wat hebben we bereikt

Reguliere en aspectcontroles bij bedrijven

Controles 2023	Afgerond	Opgestart, maar nog niet afgerond
Regulier	846	344
Aspect	1244	571
Totaal	2090	915

Bij aspectcontroles kun je denken aan EPRT (European Pollutant Release Transfer Register), geluidsmetingen, vuurwerk en energiecontroles, maar ook aan controles waar gekeken wordt naar specifieke aspecten bij een branche (bijvoorbeeld luchtwassers of een top 10 van meest voorkomende overtredingen). Deze aspecten worden mede met behulp van gemaakte brancheplannen en de data daaruit bepaald. Het grote voordeel is dat je meer tijd kunt besteden aan de daadwerkelijke knelpunten binnen een branche/ bedrijf en dat je hiermee meer contactmomenten krijgt met een bedrijf.

Er zijn in totaal minder reguliere en aspectcontroles als in 2022 afgerond. Toen waren het er in totaal 2409. Daarentegen zijn er wel meer opgestarte, maar nog niet afgeronde reguliere en aspectcontroles. In 2022 waren het er 618. Als je alle afgeronde en niet afgeronde controles bij elkaar optelt is er slechts een verschil van 62 controles.

Een reden dat controles langer lopen en dus minder snel afgerond worden, heeft o.a. te maken met complexere regelgeving en complexere aspecten zoals zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en de stikstofproblematiek. De complexere regelgeving zal met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024 alleen nog maar lastiger worden.

Percentage volledige naleving na 1^e controlebezoek

Dit wordt berekend door te registreren waar geen hercontrole nodig is geweest. Oftewel waar er maar 1 bezoek is geweest aan het bedrijf. Het percentage volledige naleving is 82% en daarmee maar 1% minder dan vorig jaar. Maar het ligt veel hoger dan de gewenste afgesproken percentage vanuit het verleden. Dat is al meerdere jaren zo en een oorzaak hiervan is o.a. dat we in het kader van branchegericht werken en brancheplannen meer aan voorlichting doen en dat er meer aspectcontroles zijn in plaats van alleen maar reguliere controles.

Projecten

We werken voor een groot deel projectgericht. Hieronder staan een aantal van deze projecten benoemd.

Project Web-BvB voor agrarische bedrijven

Web-BvB (Bestand VeehouderijBedrijven) was een door de provincie ondersteunde website waarin door elke gemeente zelf de dieraantallen per locatie werden genoteerd. Deze website is echter door de provincie stopgezet. Vanuit deze voormalige Web-BvB is een lijst gemaakt van vaak kleinere milieu inrichtingen (heel veel van dit soort bedrijven waren of al gestopt of alleen nog maar hobbymatig bezig) waarvoor in de ODA-tijd nog weinig aandacht is geweest. Vanaf 2023 zijn deze bedrijven bezocht op de volgende meest van belang en toepassing zijnde milieuaspecten:

- Inwerking volgens melding/vergunning;
- Besluit emissie arme huisvesting (emissie arme huisvestingsystemen);
- Regels dieselolietank;
- Regels mestbassin;
- Regels vaste mestopslag.

Hieruit bleek dat de meest voorkomende overtreding tot nu toe was dat de inrichting niet in werking was volgens de melding/vergunning. Dit project loopt nog door in 2024.

Administratieve controles pluimveehouderij

In verband met de maatregelen tegen vogelgriep (geen fysieke controle) is besloten om de pluimvee sector administratief te controleren. Er zijn ca. 30 pluimveebedrijven administratief gecontroleerd. In de meeste controles zijn overtredingen geconstateerd, zoals een niet gekeurde noodstroomaggregaat, ontbreken van automatische registratie op huisvestingssystemen enz. De meeste overtreding zijn binnen de gestelde termijn beëindigd. Sinds eind januari 2024 is het weer toegestaan om als toezichthouder pluimveebedrijven te bezoeken. Daarom is dit project afsloten en worden de nog af te handelen pluimveebedrijf als reguliere controle opgepakt.

Controles op de Natuurbeschermingswet bij agrarische bedrijven:

Dit was een pilot om tijdens de (reguliere) milieucontrole de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) onderdeel Natuur mee te nemen. Gebleken is dat de extra inspanning voor de controle op de vvgb slechts een kleine plus op de uren van een reguliere controle betekent.

Kunstgrasvelden

Dit is naar aanleiding van een verzoek tot handhaving op kunstgrasvelden die zijn ingestrooid met rubber infiltraat afkomstig van personen- en bedrijfsautobanden. Hierbij is geïnventariseerd of de verenigingen voldoen aan de door de Branchevereniging sport en cultuurtechniek (BSNC) opgestelde "Handreiking Zorgplicht milieu voor kunstgrasvelden", het zorgplichtdocument. Uit de resultaten is gebleken dat sommige het wel en sommige het niet voor elkaar hadden. Verder waren de meeste verenigingen niet bekend met deze regelgeving. Het verzoek aan deze verenigingen/ gemeentes is nu om ervoor te zorgen dat sportvelden gaan voldoen aan de basis van het zorgdocument en de milieuregels. Hierop wordt bij een eerstvolgende controle gecontroleerd.

Loonwerkers

De activiteiten van loonwerkers in de agrarische sector zijn de laatste jaren veranderd. Veel loonwerkers hebben nu nevenactiviteiten. Meestal zijn deze activiteiten niet vergund of in strijd met het bestemmingsplan. Veel van deze activiteiten hebben betrekking op het innemen van afvalstoffen en/of opslag en transport van grond. Ook blijkt uit ervaring dat bij veel loonwerkers het naleefgedrag niet altijd goed is. Slechts 21% van de controles zijn afgerond. Dit komt met name omdat er bij veel bedrijven knelpunten zijn/ waren op het bestemmingsplan en dit eerst bij de gemeentes opgepakt moet worden.

Uitvraag zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

Dit project is het vervolg van de indicatieve uitvraag over ZZS in 2020/2021. In de vorm van een brief zijn veel bedrijven, waar mogelijk ZZS aanwezig zijn, toen gevraagd om een vragenlijst over ZZS in te vullen. Nu zijn deze bedrijven verzocht om veiligheidsbladen van hun producten en grondstoffen op te sturen. Uit deze veiligheidsbladen kan met behulp van een ZZS-Tool nagegaan worden of hierin ZZS zitten. Uit het resultaat van dit project is o.a. gebleken dat 85% van de gevraagde bedrijven ZZS binnen hun bedrijf hebben. In 2024 gaan wij hiermee verder bij bedrijven die niet in het eerste uitvraag zijn meegenomen.

Afhandeling klachten en meldingen ongewone voorvallen/ incidenten

Klachten/ meldingen	2021	2022	2023
Aantal	1335	1142	1159
Binnen termijn afgehandeld	85%	87%	89%

Vanaf 2019 tot en met 2022 was er een duidelijk dalende trend van klachten/ meldingen te zien. Dat kwam mogelijk door Corona, maar ook omdat we veel langdurige knelpunten hebben opgelost. Nu zie je een stabilisatie ten opzichte van 2022. In het algemeen gaan de meeste klachten over een beperkt aantal bedrijven binnen de Achterhoek. Deze bedrijven worden door

ons opgepakt als aandachtsbedrijven (zie kopje aandachtsbedrijven). Daarnaast zien we dat de meeste klachten over geur- en/ of geluidshinder gaan. Er zijn verder 16 ongewone voorvallen/ incidenten bij ons gemeld en opgepakt. Deze hebben niet geleid tot hele grote problemen en zijn naar tevredenheid opgelost. Dit zijn er overigens veel minder dan in 2022. Toen waren er 55.

Percentage klachten binnen termijn afgehandeld

De norm is dat klagers/melders binnen 3 werkdagen worden geïnformeerd over het vervolg van hun klacht en dat tenminste 86% van de klachten binnen 2 weken is afgerond. Dat wil zeggen dat of de klacht helemaal afgehandeld is of dat vervolgstappen zijn afgesproken (b.v. geluidsmeting bij geluidsklachten). Van de klachten die we in 2023 hebben ontvangen is 89% (1026) binnen de afgesproken termijn van 2 weken afgerond. Bij een overschrijden van de termijn gaat het vooral om klachten en meldingen van lang(er)lopende handhavingzaken.

Aandachtsbedrijven/ ondermijning

Dit betreft bedrijven die extra aandacht nodig hebben en daardoor vaak ook veel tijd kosten. Elk jaar vallen er bedrijven af, maar er komen ook wat bij. Onderstaande tabel geeft aan welke categorieën aandachtsbedrijven we toepassen en wat de aantallen per categorie zijn.

Aandachtsbedrijven met:	2021	2022	2023
een hoog risicoprofiel	20	27	19
een slecht naleefgedrag	12	10	6
veel klachten uit de omgeving	29	28	20
Gevaar voor ondermijning/ milieucriminaliteit	7	7	3
Totaal	68	77	48

Het aantal bedrijven is dus dynamisch en het kan ook een combinatie van bovenstaande categorieën zijn. Wat je ziet is dat het aantal bedrijven bij alle categorieën slinkt en daar zijn per categorie de volgende redenen voor:

Een hoog risicoprofiel:

Vanaf 2020 (bij de opstart van deze aandachtsbedrijvenlijst) groeide dit aantal tot en met 2022 omdat we in die jaren niet alle bedrijven inzichtelijk hadden. Dit inzicht is nu mede door de uitgevoerde controles veel beter geworden. Het aantal slinkt zelfs omdat de bedrijven naar aanleiding van onze eisen (o.a. door maatwerkvoorschriften) meer maatregelen genomen hebben, waardoor het risico duidelijk minder is geworden of omdat bedrijven ook gestopt zijn.

Een slecht naleefgedrag:

Door toezicht en waar nodig te nemen handavingsacties nemen bedrijven de benodigde maatregelen. Hierdoor laten bedrijven een betere naleving zien en vallen ze van deze lijst af. Er komen ook altijd nieuwe bij, maar dat aantal is in 2023 kleiner dan het aantal dat er af ging.

Veel klachten uit de omgeving

We hebben veel knelpunten in de afgelopen jaren (samen met de gemeentes) opgepakt en dat heeft resultaat gehad. Dat zie je terug in een vermindering van dit type aandachtsbedrijven.

Gevaar voor ondermijning/ milieucriminaliteit

De laatste jaren is er een goede samenwerking binnen de Achterhoek op het gebied van ondermijning. Dat heeft deels geleid tot het afronden van zaken rondom een aantal drugslabs binnen de Achterhoek. Daarom is het aantal in deze categorie ook minder in 2023. Dit zegt overigens helaas niets over de toekomst en de eventuele drugslabs die mogelijk nog aanwezig zijn en gevonden worden. Daarnaast hebben we in alle gemeentes meegeholpen bij diverse ondermijningsacties. Dat betrof allerlei werkzaamheden van aspectcontroles door ons zelf tot

aan het meelopen met multidisciplinaire controles met alle handhavingpartners. Zo hebben alle gemeentes ook het Keurmerk Veilig Buitengebied opgepakt, waar wij ook aan deelnemen.

Energiecontroles en beoordelingen

Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing (EML)

Als een bedrijf meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ gas per jaar verbruikt, dan geldt een verplichting om de energiebesparende maatregelen uit te voeren die binnen 5 jaar terugverdiend kunnen worden. We hebben 418 EML controles afgerond., wat iets meer is dan de geplande 412. Echter er zijn daarnaast ook nog 224 opgestarte, lopende controles.

Na de controle wordt in een plan van aanpak aangegeven op welke termijn welke maatregelen genomen gaan worden. Hierop houden we toezicht. We merken dat ondernemers steeds meer aandacht hebben voor energiebesparingsmaatregelen. Dit zien we ook terug bij de controles. Vaak hebben ze dan al een aantal maatregelen genomen. Aan de andere kant zien we dat er een aantal bedrijven hardnekkig volhouden om niets te willen doen. Daar zetten we onze handhaving op in (met name via lasten onder dwangsom).

Informatieplicht energiebesparende maatregelen

De ondernemer is verplicht om door middel van een melding het bevoegd gezag te informeren welke energiebesparende maatregelen zijn getroffen. Deze wordt dan gebruikt om te controleren of aan boven genoemde energiebesparingsplicht is voldaan.

We sporen zoveel mogelijk bedrijven op die zich nog niet gemeld hebben en we dwingen dan af dat ze dat alsnog doen. Het aantal niet gemelde bedrijven wordt steeds kleiner. Helaas hebben we geen 100% inzicht in welke bedrijven moeten voldoen aan de registratieplicht. Dat is een landelijk probleem waar nog steeds geen oplossing voor is.

Toezicht op verplichting van minimaal energielabel C voor kantoorgebouwen

Per 1 januari 2023 moet elk kantoorgebouw (>100m²) minimaal energielabel C hebben. Als dit niet het geval is, mag het gebouw volgens het Bouwbesluit 2012, artikel 5.11 niet meer als kantoor worden gebruikt. We hebben in 2022 de voorbereidingen getroffen voor het toezicht hierop, waaronder het maken van een lijst voor de kantoorgebouwen die in de Achterhoek. In 2023 hebben we het toezicht opgestart en dit zal nog doorlopen in 2024. In totaal zijn 228 van de 387 kantoorgebouwen in de Achterhoek label C-plichtig. Al deze bedrijven hebben een brief ontvangen over deze plicht, waarin ze gevraagd zijn om aan te tonen dat ze er of aan voldoen of er aan gaan voldoen en per wanneer. Tot nu toe hebben 27 bedrijven aangetoond hieraan te voldoen.

Circulaire economie

De circulaire economie krijgt steeds meer landelijke en regionale aandacht. Binnen alle Gelderse omgevingsdiensten zijn in 2022 en 2023 m.b.v. een provinciale subsidie hiervoor mensen opgeleid om waar nodig en mogelijk gemeentes en bedrijven te kunnen ondersteunen. Bij de ODA zijn in 2023 4 medewerkers opgeleid en is een bijeenkomst over duurzaamheid en circulaire economie voor bedrijven georganiseerd.

Overige controles en handhaving

Slopen/ Asbest

We hebben in 2023 voor alle gemeentes asbestcontroles uitgevoerd, waarbij we niet alleen afgaan op ingediende asbestmeldingen maar ook op zoek zijn naar illegale asbestverwijdering via vrije veldcontroles. In totaal hebben we voor deze gemeentes 415 locaties bezocht, waarbij we regelmatig handhavend moesten optreden.

Toezicht bodem

Dit betreft controles op het gebied van bodemsaneringen (Wet bodembescherming) en grondtoepassingen (Besluit Bodemkwaliteit). We doen dit op basis van een risico- en

effectgerichte benadering, waarbij we net als bij asbest gebruik maken van vrije veldcontroles om illegale grondtoepassingen en opslagen te traceren.

Geluidmetingen

Dit betreft 107 geluidmetingen bij evenementen. Dit zijn er ruim meer dan voorgaande jaren (in 2022 waren dit er 53). Los van de coronacrisis zien we ook een toename in de wens om meer geluidsmetingen bij de gemeentes. De resultaten worden gedeeld met de gemeentes, waarna waar nodig actie genomen wordt naar de organisatie van het evenement. Verder komen vanuit de gemeentes steeds meer verzoeken binnen op het gebied van geluidsmetingen bij inrichtingen of in de openbare ruimte. Aan de ene kant omdat er steeds meer knelpunten op het gebied van geluid zijn (denk b.v. aan overlast van warmtepompen en airco's), aan de andere kant ook omdat we hebben laten zien dat we de kennis en kunde hiervoor hebben.

Vuurwerkcontroles

De ODA had de opdracht om 31 vuurwerkverkooppunten te controleren in 2023. Dit waren er vorig jaar nog 35. We zien dan ook al langer een daling vanwege meerdere stoppende vuurwerkverkooppunten. Hiervoor zijn controles uitgevoerd in het najaar op brandveiligheids- en installatietechnische aspecten (zoals veiligheidsafstanden, brandwerendheid van bouwdelen en keuring van de sprinkler) en eind december tijdens de verkoopdagen. Wat opvalt is dat, ondanks dat ondernemers al jaren weten wat de regels zijn, er altijd nog overtredingen plaats vinden.

Verzoeken tot handhaving

Wij krijgen verzoeken van derden om op een bedrijf te gaan handhaven. Deze verzoeken moeten beoordeeld worden en vervolgens wordt besloten om wel of niet te gaan handhaven. Van deze mogelijkheid werd tot 2022 steeds meer gebruik gemaakt, echter we zien nu een daling ten opzichte van 2022. Er zijn in 2023 12 verzoeken tot handhaving binnengekomen, terwijl dat in 2022 nog 22 waren.

Last onder dwangsom of bestuursdwang

Door de Landelijke Handhavingstrategie (LHS) meer toe te passen zijn de laatste jaren steeds meer (vooraankondigingen) lasten onder dwangsom of bestuursdwang opgelegd. Naast een aantal grote en vaak langlopende handhavingszaken betreft het over het algemeen zaken van kleinere overtredingen die allemaal of al opgelost zijn of snel opgelost kunnen worden. Het wil dus niet zeggen dat het allemaal leidt tot een daadwerkelijke dwangsom of bestuursdwang. De meeste bedrijven hebben voor het zover komt de overtreding(en) al opgelost. Over 2023 zijn er naast al lopende handhavingszaken vanuit eerdere jaren 94 handhavingszaken opgestart, waarvan 86 voor een last onder dwangsom en 8 voor een last onder bestuursdwang.

Strafrechtelijke handhaving door Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's)

Dit betreft diverse soorten misdrijven/ overtredingen. Er zijn 127 strafrechtelijke onderzoeken opgestart. Bij 40 onderzoeken is er uiteindelijk ingezet op een strafrechtelijk instrument, zijnde processen-verbaal (10), BSBm (9), SAM (3) en bij 18 onderzoeken is een strafrechtelijke waarschuwing (zowel schriftelijk als mondeling) uitgedeeld. Er zijn 87 zaken strafrechtelijk opgepakt waar het onderzoek in 2023 (nog) niet heeft geleid tot vervolging door de ODA.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan

Verbeterde uitvoering toezicht

We werken met een risico & effectgerichte benadering, gebaseerd op steeds meer beschikbare informatie vooraf. Dit hebben we voor enkele branches vertaald naar specifieke brancheplannen. Hierin staan verschillende manieren van toezicht houden, zoals de traditionele reguliere controle, de aspectcontrole en de zelfcontrole (bedrijven vullen vooraf zelf een checklist in, waarna gekeken wordt waar de ODA zelf nog langs moet gaan voor een controle). Verder wordt

in een brancheplan ook beschreven welke overtredingen het meest voorkomen in zo'n branche en hoe je mogelijke overtredingen kunt voorkomen door bijvoorbeeld voorlichting. In 2023 hebben we een start gemaakt voor een nieuwe risicoanalyse in het kader van de Omgevingswet, gebaseerd op Milieu Belastende Activiteiten (MBA's) in plaats van inrichtingen. Deze nieuwe risicoanalyse zal de basis worden voor het Handhavingssuitvoeringsprogramma (HUP) 2025 en de daaropvolgende jaren.

Landelijke handhavingstrategie (LHS)/ naleefgedrag

Binnen de ODA wordt gewerkt met de LHS. Hierbij wordt per overtreding in stappen bekeken wat de vervolgacties moeten zijn. Dit kan betekenen dat zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk opgetreden moet worden. Een belangrijk aspect hierbij is het naleefgedrag van het bedrijf (overigens ook een onderdeel van het risico- en effectgerichte toezicht).

Gebruik van strafrecht

In het kader van het vorige punt en de toetsing van overtredingen aan de hand van de LHS zijn de werkzaamheden in het kader van het strafrecht door de BOA's van belang. Daarom wordt er steeds gekeken naar een verbetering van de samenwerking met het OM, FP en de politie. De onderlinge contacten zijn goed, maar de verwachtingen en daarmee de werkafspraken en de -processen kunnen nog beter op elkaar worden afgestemd.

Ondermijning

Ondermijning is de vermenging van de onderwereld met de bovenwereld. Je kunt hierbij b.v. denken aan drugslabs in leegstaande bedrijfspanden maar ook aan fraudezaken en milieucriminaliteit. De ODA kan hierbij vaak helpen, o.a. omdat onze medewerkers de ogen en oren kunnen zijn voor het signaleren van deze zaken. Binnen de ODA hadden we in 2023 daarvoor 2 contactpersonen, waaronder de coördinator ondermijning die in nauw contact staat met de gemeentes en andere handhavingpartners. Wij nemen o.a. ook deel aan de gemeentelijke ondermijningsoverleggen. We merken dat we steeds vaker voor ondermijningsacties ingezet worden. Daarom zal vanaf 2024 het aantal contactpersonen uitgebreid worden naar 4.

3. Wat heeft het gekost

(bedragen in 1.000 euro's)

Overzicht baten en lasten Programma 2 Toezicht en Handhaving							
x € 1.000	Begr. 2023 Na wijz.			Realisatie 2023			Begr - rel
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo
Programmaplan							
Programma 2 Toezicht en Handhaving	5.583	3.411	2.172	5.346	3.342	2.004	-168
Overzicht							
Algemene dekkingsmiddelen							
Overhead		1.701	-1.701		1.624	-1.624	77
Heffing vennootschapsbelasting							
Onvoorzien		43	-43		0	0	43
Saldo van baten en lasten	5.583	5.155	428	5.346	4.966	380	-48

De baten liggen iets onder de begroting. Dat komt o.a. door een groter ziekteverzuim aan het begin van het jaar door nasleep van corona en langdurige ziekten bij enkele toezichthouders en het niet op tijd in kunnen vullen van vacatures na het vertrekken van 3 toezichthouders. De lasten zijn gebaseerd op de salarislasteren van het team toezicht en handhaving en de inhuur van derden. De netto-lasten zijn lager dan begroot. Dat komt met name omdat door het niet tijdig kunnen invullen van vacatures na het vertrek van 3 toezichthouders.

IV. Programma 3 – Specialismen

1. Wat hebben we bereikt

Het totaal aantal adviezen in het jaar 2023 is ten opzichte van 2022 toegenomen. Voor een verdere toelichting zie hieronder in paragraaf 2.

Percentage adviezen binnen de servicenorm van 4 weken (minimaal 80%)

80,7% van de adviezen zijn binnen de afgesproken 4 weken geleverd. Dit ligt boven de norm en is een verlaging ten opzichte van het jaar ervoor toen 85% van de adviezen binnen de servicenorm van 4 weken lag.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan

Archeologie

In 2023 is het regulier archeologisch werk weer uitgevoerd, waaronder het geven van archeologische adviezen, beoordelen van opgravingsrapporten en het toetsen van archeologische bureauonderzoeken en booronderzoeken. Het aantal gegeven adviezen en beoordelingen is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2022. Evenals vorig jaar was sprake van een relatief groot aantal grootschalige proefsleuvenonderzoeken en archeologische opgravingen.

Om de kwaliteit van de archeologietaken te borgen en te voldoen aan de kwaliteitscriteria is er samengewerkt met de archeologische dienst van de gemeente Zutphen.

Aanvullend heeft de ODA dit jaar een Achterhoekse Archeologiedag georganiseerd. Deze richtte zich op een breed publiek van geïnteresseerden uit de regio. Met een opkomst van 120 bezoekers was deze dag zeer goed bezocht. Tot slot is de ODA bezig met het ontwikkelen van een digitaal platform (storymapping) om het archeologisch verhaal van de Achterhoek op een toegankelijke manier te vertellen aan de inwoners van de regio.

Bodem

Naast reguliere taken zoals het geven van bodemadviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van bodemrapporten is er in 2023 aandacht geweest voor de inwerkingtreding van de omgevingswet. Samen met de partners voeren we het overkoepelende project 'bodem in de Omgevingswet' uit. Het doel van dit project is kijken hoe de taken die we nu uitvoeren, onder de Omgevingswet worden uitgevoerd en welke taken erbij komen. Verder gaan we na of het nodig is om, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, nog lokale regels op te stellen.

Voor de Nota bodembeheer is samen met het vakberaad bodem een adviesbureau ingehuurd die een voorstel heeft gemaakt om de tekst van de nota zodanig aan te passen en aan te vullen dat deze opgenomen kan worden in het omgevingsplan.

Zowel met betrekking tot de voorbereiding van de Omgevingswet maar ook voor tal van andere onderwerpen zijn diverse bodemadviseurs van de ODA betrokken binnen verschillende landelijke en regionale overlegstructuren waarin we meedenken en meepraten om de regio achterhoek op een goede manier in te vertegenwoordigen. Denk hierbij aan het Gelders Ondergrond Overleg (GOO), maar ook de VNG of OD-NL. Binnen deze overleggen kunnen we kwijt waar we als gemeenten en als regio tegenaan lopen, worden inhoudelijke zaken besproken en kennis opgehaald en gedeeld. De opgedane kennis wordt vervolgens ook weer gedeeld met onze partners.

Externe veiligheid

In 2023 zijn de reguliere taken uitgevoerd zoals het geven van externe veiligheidsadviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van externe veiligheid in omgevingsvergunningen (milieu). Daarnaast heeft de ODA zich beziggehouden met de volgende projecten:

- Werken aan de toekomst: in het kader van dit project zijn het afgelopen jaar verschillende activiteiten ontplooid om de aandacht voor externe veiligheid zowel intern als extern te vergroten. Voorbeelden van activiteiten zijn het verzorgen van gastcolleges op hogescholen, het organiseren van kennissessies voor gemeenten en het opzetten van een stageprogramma om studenten kennis te laten maken met externe veiligheid.
- De Adviesrobot: de ODA is samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem en adviesbureau Oostkracht10 bezig met het ontwikkelen van de Adviesrobot. Dit is een digitaal programma dat geautomatiseerde standaardadvisering voor externe veiligheid in Gelderland mogelijk maakt. Het doel van dit programma is om de afhandeling van simpele adviesaanvragen te automatiseren zodat meer tijd overblijft voor ingewikkelde adviesaanvragen.
- Gelders Externe Veiligheid Overleg (GEVO): net als voorgaande jaren neemt de ODA deel aan het GEVO. Dit is een regionale kennisschakel die partners en gemeenten van de zes Gelderse omgevingsdiensten informeert over landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van externe veiligheid. De ODA vervult samen met de Omgevingsdienst Veluwe het voorzitterschap van dit overleg.

Juridisch

In 2023 zijn reguliere taken uitgevoerd als: het juridisch toetsen van omgevingsvergunningen, het opstellen en toetsen van handhavingsbesluiten, de ondersteuning van vergunningverleners en toezichthouders, het behandelen van bezwaarprocedures, voorlopige voorzieningen en (hoger)beroepsprocedures, het afhandelen van verzoeken tot handhaving, verstrekken informatie bij WOO verzoeken van de provincie, het bijhouden van jurisprudentie en nieuwe wetgeving en implementeren hiervan in de organisatie.

Daarnaast is juridisch bijgedragen aan:

- saneren van ontmantelde drugslabs en kostenverhaal
- implementatie van de Omgevingswet bij zowel de partners als ook binnen de eigen organisatie
- actualiseren DVO's en mandaten in verband met de Omgevingswet
- proces voor de wijziging van de gemeenschappelijke regeling
- nader afstemmen van werkprocessen tussen de ODA en gemeentelijke bezwaarcommissies van de partners
- bijdragen aan de behandeling van gemeentelijke WOO verzoeken

Geluid

In 2023 hebben de werkzaamheden binnen het werkveld geluid in hoofdzaak bestaan uit het geven van adviezen in het kader van melding- en vergunningprocedures en bij ruimtelijke procedures. Daarnaast is ondersteuning geboden aan de toezichthouders in situaties waarbij (complexere) geluidsmetingen zijn verricht en aan juristen bij zittingen van bezwarencommissies en de rechtbank.

Meldenswaardig is dat in 2023 de gemeenten Doetinchem en Bronckhorst het zonebeheer industrielaawaai hebben overgedragen aan de Oda. Voor de industrieterreinen waar het zonebeheer al bij de Oda lag is gestart met het actualiseren van de zonebeheersmodellen. In 2023 zijn de modellen voor De Mars in Zutphen en bedrijvenpark A18 in Doetinchem geactualiseerd. Verder is tijd en energie gestoken in de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet.

Luchtkwaliteit en geur

Naast reguliere taken zoals het geven van luchtkwaliteit- en geuradviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van luchtkwaliteitsrapporten, is in 2022 voor zeven gemeenten de monitoring van de luchtkwaliteit uitgevoerd in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

In voorkomende gevallen werden adviezen gegeven ten aanzien van geur bij de meer complexe milieuvergunningverlening of – handhaving bij bedrijven.

Een belangrijk deel van de beschikbare capaciteit is nodig geweest voor de beoordeling van de stikstofemissie van bouwvergunningaanvragen. Door de partners werden vragen uitgezet ten aanzien van de aanhaakverplichting die in 2023 gold ten aanzien van mogelijk verplichte natuurvergunningen als gevolg van de bouw van woningen en andere bouwprojecten in combinatie met het wegvallen van de bouwvrijstelling (bij benadering 300 adviesverzoeken). Hiertoe is beleid ontwikkeld en heeft dit in een enkel geval geleid tot het advies aan de partners om bij een bouwproject contact op te nemen met het bevoegde gezag (de provincie) ten aanzien van de Natuurwetgeving om te bezien of een vergunningtraject opgestart moet worden.

Milieueffect(boordelings)rapportages (MER)

Bij de beoordeling van bestemmingsplannen worden steeds vaker ook (vormvrije) milieu-effect beoordelingsrapportages opgesteld. De noodzaak voor- en de beoordeling van de kwaliteit van deze rapportages en eventueel inhoudelijke tekortkomingen werden teruggekoppeld aan de partners.

Licht

Er zijn steeds vaker klachten ten aanzien van deze voorheen nauwelijks aan de orde zijnde milieuproblematiek. Naast het opbouwen van expertise op dit gebied werden ook lichtadviezen aan de partners verstrekt.

Bestemmingsplannen

Naast het beoordelen van de noodzaak en de kwaliteit voor MER-rapportages werden ook ten aanzien van het verplichte onderdeel milieuzonering diverse (reguliere) adviezen verstrekt. Wanneer hierbij een geurproblematiek speelde ten aanzien van nabij gelegen agrarische bedrijven werden ook aan de hand van de V-Stacks rekenmethode voorgrond- en achtergrondgeurberekeningen opgesteld, aangezien hier naast de richtafstanden van de VNG-brochure, ook de wettelijke afstanden van de Wet geurhinder en veehouderij een rol spelen. In dit kader werd ook een advies aan het VNG uitgebracht ten aanzien van de mogelijke wijziging van de bestaande zonerings-systeem door de VNG. Uiteraard spelen de bovengenoemde milieuaspecten afwisselend ook een rol bij de te beoordelen bestemmingsplannen, waarbij vaak in overleg met de andere specialisten (externe veiligheid, geluid) gezocht wordt naar een oplossing bij een complexe zoneringsproblematiek.

3. Wat heeft het gekost

(bedragen in 1.000 euro's)

Overzicht baten en lasten Programma 3 Advies							
x € 1.000	Begr. 2023 Na wijz.			Realisatie 2023			Begr - rel
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo
Programmaplan							
Programma 3 Advies	2.186	1.514	672	2.593	2.008	585	-87
Overzicht							
Algemene dekkingsmiddelen							
Overhead		718	-718		806	-806	-88
Heffing vennootschapsbelasting							
Onvoorzien		18	-18		0	0	18
Saldo van baten en lasten	2.186	2.250	-64	2.593	2.814	-221	-157

De baten zijn toegenomen door extra werk. Ook aan de lasten kant zien we een stijging. Vooral bij de specialismen is de ODA genoodzaakt een beroep te doen op externe inhuur om aan de gevraagde werkzaamheden te kunnen voldoen.

V. Programma 4 - Stelseltaken

Het Gelders Stelsel is een samenwerkingsverband van de zeven Gelderse Omgevingsdiensten (OD's). De OD's verrichten in de nabijheid van gemeenten de Wabo-taken waarvoor zij robuuste taakuitvoering realiseren. Om deze robuustheid te garanderen zijn samenwerkingsafspraken gemaakt die zijn vastgelegd in stelselafspraken. Hiermee zijn de OD's in Gelderland onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Er zijn stelselafspraken gemaakt over:

- Complexe vergunningverlening (ODRN);
- Toezicht en handhaving provinciale bedrijven (ODRA);
- Ketentoezicht (ODR);
- Coördinatie en kwaliteit, Informatievoorziening Gelderse Omgevingsdiensten (I-GO) (ODDV);
- Het Portaal - kenniscentrum en communicatie (OVIJ);
- Coördinatie Bestuurlijke strafbeschikking Milieu (ODNV);
- HRM, Bestuurlijk & Juridisch (ODA).

De dienst waar een stelseltaak is belegd, voert die taak uit mede ten behoeve van de overige diensten. Daarmee is de basis gelegd voor het Gelders Stelsel dat in samenhang functioneert. ODA voert de stelseltaken HRM, Bestuurlijk & Juridisch uit. Een paar lichten we eruit.

Complexe vergunningverlening

Op het grondgebied van de ODA liggen complexe gemeentelijke inrichtingen. De impact van complexe bedrijven is groot door bijvoorbeeld luchtuitstoot, geur- en geluidsoverlast of omdat deze bedrijven met gevaarlijke stoffen of afval werken. De ODRN stelt voor de omgevingsdiensten in Gelderland en dus ook voor de ODA het milieudeel voor de omgevingsvergunning op voor dit type bedrijven. ODRN levert hiervoor de technische inhoud en alle onderdelen die te maken hebben met aspecten zoals externe veiligheid, geluid, lucht en geur. De totale regie van de procedure, zoals het versturen van brieven en het bewaken van wettelijke termijnen, ligt bij de lokale omgevingsdienst.

In 2023 is een pilot uitgevoerd waarbij de ODA voor twee complexe inrichtingen de vergunningverlening zelf heeft uitgevoerd. Deze pilot is inmiddels succesvol afgerond en de ODA is voornemens met ingang van 2024 alle vergunningverlening voor complexe gemeentelijke inrichting zelf uit te gaan voeren.

Ketentoezicht

De regie op deze taken ligt in het Gelders stelsel bij de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). De ODA heeft zelf de taken uitgevoerd en is daarbij ondersteund door de ODR. Het doel van ketentoezicht is het integraal in beeld brengen, voorkomen en bestuursrechtelijk aanpakken van risicovolle activiteiten en gedragingen met o.a. (afval)stoffen die kunnen leiden tot schade aan de leefomgeving en -ondermijning in de (afval)stoffenketens. Hiermee leveren we een bijdrage aan de effectieve aanpak van milieucriminaliteit.

Dit doen we via risico- en informatie gestuurde (keten) analyses en Diepgaand Administratief Toezicht (DAT). De analyses geven een gestructureerd en integraal beeld van de problematiek en geven richting aan vervolginventies, ook voor gemeentes en andere ketenpartners. Resultaten in 2023 waren o.a. een drietal diepgaande administratieve onderzoeken bij afvalbedrijven en een dashboard die asbesttoezichthouders actuele inzichten geeft in asbestdata en een indicatie van mogelijke overtredingen/overtreders,.

P&O stelseltaak (ODA)

De ODA is verantwoordelijk voor de stelseltaak HRM. Vanuit een coördinerende rol vertegenwoordigt zij de HR-expertgroep, bestaande uit 7 HR adviseurs en een arbeidsjurist. De HR-expertgroep houdt zich bezig met gezamenlijke HR-thema's. Deze zijn gerelateerd aan het gezamenlijk arbeidsvoorwaardenreglement, de cao en de medezeggenschap. De HR-

expertgroep richt zich met name op kennisdeling. De cao wijzigingen bracht met zich mee dat thema's als het verlofsparen, vitaliteit en het thuiswerken in het bijzonder aandacht kregen.

Bestuurlijk & juridisch (ODA)

De expertgroep adviseert de directeuren over diverse thema's waaronder:

- Voorbereiding bestuurlijke besluitvorming
- Aanpassing mandaatregeling als gevolg van Omgevingswet
- Vereenvoudiging van procedures
- Samenwerking taskforce Omgevingswet

BSBm (Bestuurlijke Straf Beschikking milieu) ODNV)

De bevoegdheid voor de BSBm is toebedeeld aan de directeuren van de omgevingsdiensten en wordt uitgevoerd door BOA's. Binnen het stelsel was tot halverwege 2021 de coördinatie van de uitvoering van de BSBm's en het aanspreekpunt voor het OM belegd bij omgevingsdienst Noord Veluwe. Met het vertrek van de toenmalige directeur is deze taak overgedragen aan de directeur van de ODA, de uitvoering blijft bij Noord Veluwe.

Wat heeft het gekost

(bedragen in 1.000 euro's)

Overzicht baten en lasten Programma 4 Stelseltaken							
x € 1.000	Begr. 2023 Na wijz.			Realisatie 2023			Begr - rel
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo
Programmaplan							
Programma 4 Stelseltaken	77	364	-287	107	399	-292	-5
Overzicht							
Algemene dekkingsmiddelen							
Overhead			0				
Heffing vennootschapsbelasting							
Onvoorzien			0				
Saldo van baten en lasten	77	364	-287	107	399	-292	-5

Voor een toelichting verwijzen wij u naar het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

VI. Programma 5 – Overige activiteiten en projecten

Commissie van Aartsen

Op 4 maart 2021 heeft de commissie van Aartsen het rapport "Om de leefomgeving" aan de demissionair staatsecretaris) aangeboden, waarin tien aanbevelingen worden gedaan om te komen tot een toekomstvast, effectief, slagvaardig en toekomstgericht VTH-stelsel. Aanvullend zijn twee vervolgrapporten aangeboden. Het rapport "Omgevingsdiensten in beeld" geeft een verzameling en analyse van alle relevante data van alle omgevingsdiensten die bij de commissie van Aartsen nog niet meegenomen waren en het rapport "Juridisch onderzoek aanbevelingen Adviescommissie Vergunningverlening" geeft een wijze waarop de aanbevelingen vanuit de commissie van Aartsen wettelijk opgevolgd zouden kunnen worden. Hierop is het Interbestuurlijke programma versterking VTH stelsel (IBT) opgezet waarin Omgevingsdienst Nederland (ODNL) en de individuele diensten werken aan bovengenoemde punten.

Onderzoek provincie Gelderland over robuustheid Gelders stelsel

De provincie Gelderland heeft in het kader van de doeltreffendheid en doelmatigheid een artikel 217a onderzoek uitgevoerd naar de Omgevingsdiensten in Gelderland. De centrale vraag was of de omgevingsdiensten voldoende robuust en toekomstbestendig zijn. De conclusie was volgens de onderzoekers dat dit nu onvoldoende het geval is door onvoldoende doorzettingsmacht, krapte op de arbeidsmarkt en niet naar behoren werkende informatie- en communicatielijnen. Naast dat de provincie 'weer' actief wil gaan deelnemen aan alle besturen van de omgevingsdiensten, hebben ze een vervolgonderzoek naar de robuustheid van het Gelders stelsel gedaan. Hierin worden een oordeel en aanbevelingen gegeven over de mate waarin het Gelders stelsel in staat is om ontwikkelingen, die binnen het eerder genoemde IBP worden uitgewerkt, in te vullen. Het rapport is in 2023 opgeleverd en besproken. Voor de uitkomsten is een plan van aanpak opgesteld waarin de ODA aangeeft hoe zij wil gaan voldaan aan deze robuustheidscriteria. Begin 2024 is het plan van aanpak aangeleverd bij de staatssecretaris.

Omgevingswet

De afgelopen jaren is de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet steeds uitgesteld. Op dit moment lijkt de minister te sturen op de inwerkingtreding op 1 januari 2024. Discussie over de inwerkingtreding richt zich enerzijds op de techniek (DSO), maar anderzijds ook vanwege de beschikbare middelen, tijd en vacatures die langdurig openstaan in het land bij zowel partners als ketenpartners. ODA bereidt zich samen met de (keten-)partners voor op de verschillende scenario's door o.a.:

- o het oefenen met de Omgevingswet en de samenwerkingsafspraken binnen de Achterhoek;
- o het wijzigen van het productenboek gebaseerd op de Omgevingswet;
- o onderzoeken en adviseren over mogelijk te heffen milieuleges in de toekomst;
- o het beleidsneutraal omzetten van DVO/mandaat.

Archiefbeheer

De ODA bereidt zich samen met de DIV-collega's van de partners en onze archiefinspecteur voor om de partners te ontzorgen in het beheren van het archief. De planning was om zo mogelijk al per 1 januari 2022 het archief in mandaat te beheren. Dit bleek echter te ambitieus. In 2022 hebben de DIV collega's de focus gelegd op de kwaliteit van registeren, alle ODA medewerkers die werken met het zaakstelsel heeft een opfriscursus genoten en er wordt gemonitord op registratie. Tijdens het proces bleek ook dat er een tekort aan DIV kennis is binnen de ODA, er een vacature hiervoor opgestart en deze is per 1 februari 2023 ingevuld. Met de geworven DIV adviseur hebben we kennis en kunde in huis om het Project Archief in beheer van de ODA af te kunnen ronden. Tevens zijn de DIV-collega's bezig geweest met het testen en valideren van een update van het zaakstelsel; OneGov. Sinds vorig jaar zijn wij overgegaan naar een Cloud

omgeving. Dit zorgt ervoor dat de ODA meerdere functionaliteiten in het zaakstelsel kan gebruiken en ook niet meer afhankelijk is Doetinchem, zoals het voorheen georganiseerd was.

Gelders Programma gemeentelijke complexe bedrijven

Er wordt binnen het Gelders stelsel bekeken of het toezicht op de gemeentelijke complexe bedrijven geplaatst kunnen worden onder een gezamenlijk Gelders programma. De komst van de Omgevingswet, de kwaliteitscriteria waaraan voldaan moet worden en de verbeterpunten vanuit de commissie van Aartsen worden hierin meegenomen.

Wat heeft het gekost

(bedragen in 1.000 euro's)

Overzicht baten en lasten Programma 5 Projecten							
x € 1.000	Begr. 2023 Na wijz.			Realisatie 2023			Begr - rel
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo
Programmaplan							
Programma 5 Projecten	4	0	4	583	0	583	579
Overzicht							
Algemene dekkingsmiddelen							
Overhead			0				
Heffing vennootschapsbelasting							
Onvoorzien			0				
Saldo van baten en lasten	4	0	4	583	0	583	579

Voor een toelichting verwijzen wij u naar het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

VII. Financiële uitkomsten

1. Algemeen

De Omgevingsdienst Achterhoek verkrijgt haar inkomsten hoofdzakelijk uit bijdragen van de deelnemende partners. Daarnaast kan zij opbrengsten verkrijgen buiten de deelnemende partners.

2. Financiële resultaten

Onderstaand de financiële resultaten over 2023.

Omschrijving		2022	2023	2023
x € 1.000		Realisatie	Begroting	Realisatie
		Periode P12		
	LASTEN			
1	Personele kosten/Inhuur en diensten derden	8.066	8.014	8.488
2	Organisatiekosten	843	916	916
3	Organisatieontwikkeling en SPP	16	113	92
4	Bovenregionale taken	347	364	283
5	Organisatie ondersteuning	617	689	649
6	Algemene lasten	0	76	0
	Totaal Lasten	9.889	10.172	10.428
	BATEN			
21	Bijdragen van derden	480	81	690
25	Bijdragen deelnemers	9.025	10.091	10.186
	Totaal Baten	9.505	10.172	10.876
	Gerealiseerde resultaat	-384	0	448

Het was voor de ODA een bewogen jaar vanwege het interbestuurlijk programma versterking VTH. Dit vraagt veel van de organisatie en onze mensen. Ondanks de druk van het IPB zien een toenemende vraag naar onze dienstverlening en producten en dat is mooi. Tegelijkertijd bereiden we ons, ook vorig jaar volop voor op de omgevingswet. In toenemende mate zien we ook dat het heel moeilijk is om geschikte mensen te vinden. In combinatie met meer uitval door ziekte richting einde van het jaar neemt de gevoelde werkdruk dan verder toe.

Ten opzichte van vorig jaar hebben we minder beroep hoeven doen op inhuur om werk weg te zetten. Een (groot) gedeelte van onze trainees worden steeds beter ingewerkt en kunnen daardoor zelfstandig werk oppakken. Met het blijven zelf opleiden van trainees hopen we de afhankelijkheid richting externe inzet verder te verlagen.

De stijgende baten door de toenemende vraag van onze dienstverlening en onze werkzaamheden voor het IPB en energietoezicht leiden tot een positief resultaat van € 448.000. Voor een nadere toelichting op de verschillende onderdelen wordt verwezen naar de toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening.

VIII. Paragrafen

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de Omgevingsdienst Achterhoek. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen achterwege gelaten.

De volgende paragrafen worden achtereenvolgens behandeld:

1. Bedrijfsvoering
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Financiering
4. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Bedrijfsvoering

I-GO (informatievoorziening Gelderse Omgevingsdiensten)

De provincie heeft medio 2015 het initiatief genomen de informatievoorziening van, door en tussen de zeven omgevingsdiensten en de provincie te verbeteren. Dit is gebeurd door de ontwikkeling van een centrale Informatievoorziening (IGO). Inmiddels is I-GO in de beheerfase beland.

Formatie en Personeel

Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van de bezetting van de ODA tot en met 31 december 2023 (in aantallen fte).

31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
70,6 fte	75,56 fte	80,31 fte	89,5 fte

De arbeidsmarkt is krap. Dat geldt ook voor het vakgebied milieu. In het laatste onderzoek van het UWV is terug te zien hoe kansrijk een carrière in de milieu-branche is. Tegelijkertijd is het aantal opleidingen dat zorgt voor nieuwe aanwas schaars. De kans op uitstroom van medewerkers is groter vanwege het grote (financieel aantrekkelijke) aanbod van banen buiten de overheid. Ook de Oda heeft dit jaar te maken gehad met een grotere uitstroom dan voorgaande jaren. De vacatures die ontstaan zijn met moeite in te vullen. Daarom is er gezocht naar creatieve mogelijkheden om te kunnen blijven voldoen aan de vraag van onze partners. Een van de voorbeelden is het zelf opleiden van medewerkers. In 2022 zijn er wederom 4 HBO geschoolde medewerkers gestart die we zelf opleiden tot milieu vergunningverleners/juristen. De werkprocessen worden continu opnieuw tegen het licht gehouden zodat (her)organisatie leidt tot het optimaal benutten van ieders capaciteit(en).

Daarnaast zien we dat extra opdrachten vanuit de partners, met name op het gebied van specialisme een beroep doen op capaciteit. Om hierin te blijven voorzien is er extra capaciteit aangetrokken.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim percentage over 2023 is 5,6%. Dat is een behoorlijke afname ten opzichte van voorgaande jaren. Begin van het jaar we nog een relatief hoog ziekteverzuim (gelijk aan eind vorig jaar) vanwege o.a. structurele ziekte. Gaande het jaar is dit teruggelopen richting de norm. Deze daling zien we ook terug in de productiviteit.

P&O: kwaliteitscriteria en e-portfolio

Oda is in 2023 invulling blijven geven aan de KC 2.2. Voor de taken die de Oda uitvoert voor de partners is zij robuust. Dat houdt in dat aan de eisen die de KC 2.2. stelt wordt voldaan door;

- a. voldoende medewerkers in dienst te hebben die voldoen aan de KC 2.2. die gelden voor het betreffende deskundigheidsgebied.
- b. door van samenwerking met andere diensten uit het Gelders Stelsel
- c. externe partijen (inhuur).

Arbobeleid

Sinds 2022 heeft de ODA een extern arbo-adviseur die ODA ondersteund bij het uitwerken van een spoorboekje voor het plan van aanpak van de eerder uitgevoerde RI&E. Dit kreeg in 2023 een vervolg. Met de terugkeer van medewerkers naar de kantoorwerkplek in de gemeente Bronckhorst neemt ook de druk op de kantoorruimte toe. In 2023 zijn er daarom wederom gesprekken geweest met de gemeente Bronckhorst om te kijken hoe we hiervoor een oplossing voor kunnen vinden.

Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) ondersteunende diensten

Onderstaande partners verrichten voor ons de volgende ondersteunende diensten.

Partner	Ondersteunende dienst
Berkelland	Financiële administratie
Bronckhorst	Facilitaire zaken en huisvesting
Doetinchem	Informatisering en automatisering inclusief archief
Lochem	Personeels- en salarisadministratie

Om het verwachtingspatroon van de te leveren en te ontvangen diensten op elkaar af te stemmen, zijn hiervoor DVO's afgesloten.

Financiële rechtmatigheid

In dit stuk is de analyse op de begrotingsafwijkingen en daarmee de begrotingsrechtmatigheid te lezen. Voor de verantwoordingsgrens van de rechtmatigheid is vastgesteld op 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee € 321.780. In deze paragraaf worden echter afwijkingen van boven € 100.000 gepresenteerd.

Analyse begrotingsrechtmatigheid op grond van artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet zijn alle begrotingsoverschrijdingen op lasten (en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig. Bij de afweging van de vraag of van de begrotingsonrechtmatigheden meetellen in het rechtmatigheidsoordeel van de externe accountant zijn de criteria "passend binnen het door het bestuur uitgezette beleid", "sprake van compensatie door direct gerelateerde opbrengsten", "open-einde-regelingen" en "overschrijding geconstateerd vóór of na verantwoordingsjaar" van belang.

Uit analyse blijkt bij twee van de vijf programma's dat de lasten lager waren dan begroot na wijziging, dus formeel rechtmatig zijn. De overschrijdingen van de lasten van programma 4: stelsentaken vallen onder de toelichtingsgrens. De overschrijding op het resterende programma: 3 advies wordt onder dit overzicht toegelicht.

Overzicht baten en lasten Programma 3 Advies							
x € 1.000	Begr. 2023 Na wijz.			Realisatie 2023			Begr - rel
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo
Programmaplan							
Programma 3 Advies	2.186	1.514	672	2.593	2.008	585	-87
Overzicht							
Algemene dekkingsmiddelen							
Overhead		718	-718		806	-806	-88
Heffing vennootschapsbelasting							
Onvoorzien		18	-18		0	0	18
Saldo van baten en lasten	2.186	2.250	-64	2.593	2.814	-221	-157

De overschrijding van de lasten (€ 564.000) binnen advies zit voornamelijk op kosten van derden, ofwel inhuur kosten. We zien dat het lastig is om (de juiste) mensen te vinden voor advies. Om aan de stijgende vraag te kunnen voldoen zijn we dus genooddaakt geweest om expertise in te huren. Tegenover de hogere kosten staan ook hogere baten n.a.v. de werkvraag die onze partners aan ons stelt. Er is hier dus sprake van compensatie door direct gerelateerde opbrengsten. De conclusie is dan ook onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel.

De overige afwijkingen worden onder de volgende tabel toegelicht.

Jaar 2023; x 1.000 euro

x € 1.000	Taakveld	Begroting 2023		Begroting 2023 na wijz		Realisatie 2023		Begr-real
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan								
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.050	1.515	2.322	1.701	2.247	1.568	58
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	5.315	3.187	5.583	3.411	5.346	3.342	-168
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	1.927	1.405	2.186	1.514	2.593	2.008	-87
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer	77	352	77	364	107	399	-5
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	4	0	4		583		579
Overzichten								
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning organisatie		2.841		3.104		3.110	-6
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury		0					0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		73		78		0	78
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		9.373	9.373	10.172	10.172	10.876	10.428	448
Bijdrage deelnemers in het tekort 2022						298		
Toevoegingen en ontrekkingen aan de reserves							298	
Resultaat		9.373	9.373	10.172	10.172	11.174	10.726	448

Binnen programma 1 liggen de lasten € 133.00 onder begroting en dit heeft te maken met lagere personeelslasten binnen team vergunningverlening.

Binnen programma 2 bleven de baten €237.000 achter op begroting, zoals eerder tijdens het jaar aan het bestuur is medegedeeld. Zoals al beschreven stond in de toelichting van het programma komt het achterblijven o.a. door een groter ziekteverzuim aan het begin van het jaar door nasleep van corona en langdurige ziekten bij enkele toezichthouders en het niet op tijd in kunnen vullen van vacatures na het vertrekken van 3 toezichthouders.

Zoals eerder aangegeven is er binnen programma 3 een overschrijding in zowel de baten (€ 407.000), alsmede de lasten (€ 494.000) vanwege de stijgende vraag in specialistische adviezen. Om op korte termijn aan deze vraag te kunnen voldoen is deze expertise ingehuurd.

Binnen programma 5 is een duidelijke overschrijding in de baten van € 579.000. Dit komt voornamelijk door de ontvangen bedragen voor de specifieke uitkeringen IPB VTH en energietoezicht. Omdat de omvang van de uren en daarmee de opbrengsten vanuit de uitkeringen vooraf lastig te bepalen is, zijn deze bedragen niet opgenomen in de begroting.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardecriterium gaat over de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. De overdrachten van onder andere subsidies en uitkeringen zijn bijvoorbeeld aan bepaalde voorwaarden verbonden. Het niet in acht nemen van deze voorwaarden kan leiden tot een onrechtmatigheid.

Binnen dit criterium is er geen onrechtmatigheid vastgesteld.

Het actuele M&O beleid is op dit moment opgesteld en moet nog door het bestuur worden vastgesteld.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De wereld om ons heen verandert continu. Dat betekent dat er altijd ontwikkelingen zijn waar geen rekening mee is gehouden. Deze ontwikkelingen kunnen de ODA geld kosten. Het is daarom verstandig financiële middelen te reserveren voor eventuele tegenvallers. Hoeveel we moeten reserveren hangt af van de risico's die we lopen. Het Algemeen Bestuur van de ODA heeft daartoe in november 2015 een notitie vastgesteld waarin de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit zijn bepaald. Overigens merken we dat het benoemen van de risico's al helpt bij het beperken van de gevolgen. We letten meer op de mogelijke risico's en proberen eerder in te grijpen.

Definities

Hieronder worden de begrippen weerstandscapaciteit, risico en weerstandsvermogen gedefinieerd. Voor de begrippen bestaan soms meerdere definities. Er is steeds gekozen voor de definitie die het meest algemeen in gebruik is of die het beste bij de ODA past.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de ODA beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Het gaat om die posten waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zoals de algemene reserve. Onderscheid wordt gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Onder incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit die de organisatie heeft om eenmalige tegenvallers op te vangen. Onder structurele weerstandscapaciteit verstaan we middelen die permanent inzetbaar zijn om structurele tegenvallers op te vangen.

Risico

Een risico is een onzekere en ongewenste gebeurtenis die een nadelig effect kan hebben op de ODA, de doelen die zijn gesteld of de financiële positie van de ODA.

Weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit noemen we 'weerstandsvermogen'. Het weerstandsvermogen is toereikend wanneer financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden.

Anders gezegd: Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie van een organisatie is. Door voldoende aandacht aan het weerstandsvermogen te besteden, kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen of een hogere bijdrage van de deelnemers.

Om het weerstandsvermogen objectiever te kunnen beoordelen is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) een waarderingstabel ontwikkeld:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	Groter dan 2,0	Uitstekend
B	Groter dan 1,4 maar kleiner dan 2,0	Ruim voldoende
C	Groter dan 1,0 maar kleiner dan 1,4	Voldoende
D	Groter dan 0,8 maar kleiner dan 1,0	Matig
E	Groter dan 0,6 maar kleiner dan 0,8	Onvoldoende
F	Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Bepaling weerstandscapaciteit ODA

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te vangen. Binnen de ODA is de beschikbare weerstandscapaciteit aan de hand van twee posten berekend:

- Post algemene lasten/onvoorzien (structurele weerstandscapaciteit, begroting 2023: € 78.000).
- Algemene reserve (incidentele weerstandscapaciteit, stand 31-12-2023: € 115.000).

Welk bedrag is er met de risico's gemoed?

Om tot een waardering van een risico te komen moeten de (financiële) gevolgen/impact van een risico worden geschat. Vaak is niet exact aan te geven wat de omvang van een risico in financiële zin zal zijn. Daarom maken we gebruik van onderstaande tabel:

Klasse	Omvang
1	€0-€25.000
2	€25.000-€75.000
3	€75.000-€200.000
4	€200.000-€500.000
5	> €500.000

Hoe groot is de kans dat het risico zich voordoet?

Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat zich een risico voordoet. Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende kans-klasse indeling:

Klasse	Waarschijnlijkheid	Kans	Referentiebeeld
1	Zeer klein	10%	1 keer per 10 jaar of >
2	Klein	30%	1 keer per 5-10 jaar
3	Gemiddeld	50%	1 keer per 2-5 jaar
4	Groot	70%	1 keer per 1-2 jaar
5	Zeer groot	90%	1 keer per jaar of <

Gekozen uitgangspunten voor inventarisatie van de risico's

Afspraken dienstverleningsovereenkomsten

Met de deelnemers worden afspraken gemaakt over de dienstverlening en de informatievoorziening over en weer voor de taakuitoefening. Afwijkende situaties per deelnemer kunnen de efficiency-doelstellingen onder druk zetten of kunnen leiden tot te weinig werk per medewerker. Het is ook van belang de afspraken met de andere 'OD's juridisch goed te verankeren.

Het risico bestaat uit dat er meer uren noodzakelijk zijn om de taken uit te voeren waardoor minder vraag naar producten ontstaat dan verwacht. Door regelmatig overleg met de partners wordt de kans hierop risico verkleind. Het risico schatten we op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Taakuitvoering

Hieronder verstaan we het risico van aansprakelijkheidsstelling bij de reguliere taakuitoefening. Hiervoor zijn de gebruikelijke aansprakelijkheidsverzekeringen gesloten.

Het restrisico bestaat uit het betalen van schadevergoedingen waarbij het eigen risico voor de ODA blijft.

We schatten de omvang op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein).

Deelnemers treden uit de gemeenschappelijke regeling

Mocht een van de deelnemers de keuze maken om uit de gemeenschappelijke regeling te treden, dan zal dit een groot (financieel) effect kunnen hebben op de ODA. We schatten de omvang op €1.000.000 en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein).

Calamiteit bij bedrijf

De ODA kan het verwijt krijgen niet goed te hebben gehandeld, nalatig te zijn geweest of onvoldoende te hebben gecommuniceerd tijdens of na een calamiteit. Ook is het mogelijk dat de ODA het verwijt krijgt dat ze vooraf (dus voordat de calamiteit plaats vond) niet goed heeft gehandeld.

Het vertrouwen in de ODA bij opdrachtgevers en burgers neemt af; schadeclaims en negatieve pers. Voor financiële consequenties zie taakuitvoering.

Als beheersingsmaatregel stellen we hier tegenover het opstellen van een communicatieplan/protocol hoe te handelen bij calamiteiten, praktijksituaties simuleren, kwaliteitsborging producten en kennis blijven delen binnen omgevingsdiensten en met de partners. Het (rest)risico schatten we daarmee op nihil.

Rechtmatigheid

Het niet voldoen aan de rechtmatigheidseisen kan leiden tot juridische procedures en claims.

De ODA wordt geacht rechtmatig, d.w.z. overeenkomstig wet- en regelgeving te handelen en moet daarin de opdrachtgevers adviseren. Het onvoldoende rechtmatig functioneren doet afbreuk aan het imago en het vertrouwen in de ODA.

Bovendien vormt het rechtmatigheidsaspect onderdeel van de interne controle.

We schatten het (rest)risico op nihil.

Bezuinigingen bij de deelnemers

Het risico is dat het rijk bezuinigt op provinciale- en gemeentelijke uitkeringen (Provinciefonds /Gemeentefonds) en/of dat de partner zelf bezuinigingsmaatregelen doorvoert. Voor de ODA bestaat het risico dat provincie en gemeenten een deel van de rijks- of eigen bezuinigingen afwentelen op de ODA. In de eind 2016 vastgestelde verrekensystematiek zijn onder meer afspraken gemaakt, hoe we met tekorten omgaan wanneer deze worden veroorzaakt door bezuinigingen bij de partner. Ondanks deze afspraken schatten we het risico op €250.000 (klasse 4) en de kans dat het zich voordoet op 10% (klein).

Loon- en prijsontwikkelingen

Aan het einde van 2023 is een nieuwe cao vastgesteld wat zal resulteren in loonstijgingen voor 2024 en 2025: in totaal 6%. De daadwerkelijke verhoging bleef hiermee binnen het gestelde risico. Het risico hebben we ingeschat op € 150.000 (klasse 3) en de kans dat het zich voordoet op 50% (gemiddeld).

Eigen risico voor werknemersverzekeringen

De ODA is eigen risico drager voor de ziektewet, WW en premiedifferentiatie voor WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgehandicapten).

De ODA betaalt het eigen risico en de premiedifferentiatie indien een medewerker ziek, verplicht uit dienst gaat of in de WGA komt.

We schatten het risico op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Ziekteverzuim

De ODA werkt met een norm aan productie uren van 1.350. Omgerekend is dit 72% naar beschikbare uren. Indien het ziekteverzuim te hoog is, denk bijvoorbeeld aan de medewerkers die werkzaam zijn binnen het primair proces, zet dat de productieve norm onder druk en daardoor de opbrengsten. We schatten het risico op € 70.000 (klasse 2) en de kans dat dit zich voordoet op 50% (gemiddeld).

Het ziekteverzuim van de ODA over 2023 bedraagt 5,6%. Dit ligt boven het landelijk gemiddelde voor openbaar bestuur en overheidsdiensten (circa 5,0%; bron CBS). Wel stellen we vast dat het ziektepercentage vooral zichtbaar is in het primair proces.

Werkkostenregeling

Op 1 januari 2015 is de werkkostenregeling in werking getreden. Deze regeling begrenst het maximaal te besteden bedrag aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen voor de werknemers. Boven de vrije ruimte is loonbelasting in de vorm van een eindheffing van 80% verschuldigd. Deze regeling kan financiële gevolgen hebben voor de loonkosten. We gaan daar vooralsnog niet van uit.

We schatten het risico in op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (gemiddeld).

BTW

Het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) is per 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals deze volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds. Het plafond wordt aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met onttrekkingen of toevoegingen aan het BCF. Als het plafond wordt overschreden, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds. Het risico is dat de gemeenten deze overschrijding (deels) gaan afwentelen op de ODA en daardoor minder producten gaan afnemen. Vooralsnog schatten we dit risico op nihil.

Vennootschapsbelastingplicht

Met ingang van 1 januari 2016 worden ook de lokale overheden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Dit geldt in beginsel ook voor de gemeenschappelijke regelingen zoals de ODA. In 2016 zijn door de Omgevingsdiensten afspraken gemaakt met de Belastingdienst. De inschatting is dat de kans dat ODA vennootschapsbelasting moet betalen zeer klein is.

Productenboek

Het risico is dat de gehanteerde normen in het productenboek afwijken af van de werkelijkheid waardoor de kosten per product hoger of lager zijn dan vooraf verwacht.

Het is zaak de normen regelmatig te toetsen en bij te stellen waar nodig. In 2019 had de ODA een behoorlijk tekort. In 2020 hebben we een tijdschrijfanalyse uitgevoerd. Aan de hand hiervan bleek dat de productvergoeding voor specialistische ondersteuning onvoldoende kostendekkend was en zijn daarop de normen aangepast. We schatten het risico van onvoldoende dekking op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Automatisering

Het risico is productieverlies door uitval en reparatie van de verschillende systemen waardoor meer uren noodzakelijk zijn om de taken te verrichten dan waarmee rekening is gehouden. We schatten het risico op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Aanbestedingen

Het risico is dat aanbestedingen niet worden uitgevoerd volgens vastgesteld (Europese en ODA) inkoop- en aanbestedingsbeleid waardoor financiële middelen zijn benodigd voor rechtszaken en de consequenties van deze rechtszaken.

We schatten het risico op € 137.500 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (klein).

Outputmodel (medewerkers)

Het outputmodel vanaf 2017 vergt een geheel andere strategie in de bedrijfsvoering dan we tot dusverre gewoon zijn. De ODA wordt tot op zekere hoogte afhankelijk van de vraag van onze klanten (lees: de partners). Ook voor de medewerkers betekent dit een omslag. We zullen hiermee ervaring moeten opdoen.

Het beleid van onze partners kan leiden tot meer of minder vraag naar producten, incidenteel maar wellicht ook structureel. Het zal niet altijd vanzelfsprekend zijn dat de vraag naar de (soort) producten overeenkomt met de beschikbare capaciteit.

We zullen daarop tijdig moeten inspelen. De strategische personeelsplanning die regelmatig bijgesteld wordt, kan ons daarbij uitstekend van dienst zijn.

We schatten het risico op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Gelders Stelsel

Er is een verbeterplan opgesteld op basis van de uitgevoerde evaluatie van het Gelders Stelsel. De mogelijke maatregelen zijn niet op geld doorgerekend. Mogelijk kunnen een aantal maatregelen leiden tot extra kosten voor de ODA. We schatten het risico op € 12.500 en de kans dat zich dit voordoet op 70% (groot).

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet kan tot een andere taakverdeling tussen gemeenten, provincie en de ODA leiden. Het is zowel mogelijk dat dit tot meer als tot minder taken voor de ODA leidt die in de begroting zo mogelijk worden meegeraamd.

Het risico schatten we daarom op nihil.

Datalekken

Iedereen heeft recht op eerbiediging en bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer en een zorgvuldige omgang met zijn persoonsgegevens. De regels hiervoor zijn vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Hierin staat dat persoonsgegevens moeten worden beveiligd tegen verlies en tegen onrechtmatige verwerking. Een datalek moet worden gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens als het leidt tot een aanzienlijke kans op ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens, of als het ernstige nadelige gevolgen heeft voor de bescherming van persoonsgegevens. Het datalek moet daarnaast ook worden gemeld aan de betrokkene indien het waarschijnlijk ongunstige gevolgen zal hebben voor diens persoonlijke levenssfeer. Bij overtreding van de meldplicht datalekken uit de Wbp kan de Autoriteit Persoonsgegevens een bestuurlijke boete opleggen. We schatten het risico op € 137.500 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein)

Financieel effect van deze risico's

We willen het totale financiële effect van deze risico's weten. Dit hebben we nodig om vast te stellen of onze financiële buffer voldoende is. In de volgende tabel wordt het financiële effect berekend.

Niet alle risico's komen tegelijk voor. Ook zijn de gevolgen van de risico's niet altijd maximaal. Het geld dat nodig is om de risico's op te kunnen vangen is daarom minder dan alle risico's bij elkaar opgeteld. Een praktische methode om het effect te berekenen is het maximale risico te vermenigvuldigen met de kans dat het risico zich voordoet. We noemen dit het kwantificeren van de risico's. In de tabel kwantificering risico's zijn de eerder genoemde risico's gekwantificeerd.

Risico	Geschatte omvang	Geschatte kans (in %)	Financieel effect van de risico's
Afspraken dienstverleningsovereenkomsten	€ 50.000	30%	€ 15.000
Taakuitvoering	€ 12.500	10%	€ 1.250
Uitreden deelnemer GR	€1.000.000	10%	€100.000
Calamiteit bij bedrijf	nihil	0	€ 0
Rechtmatigheid	nihil	0	€ 0
Bezuinigingen bij de deelnemers	€ 250.000	10%	€ 25.000
Loon- en prijsontwikkelingen	€ 150.000	50%	€ 75.000
Eigen risico voor werknemersverzekeringen	€ 50.000	50%	€ 25.000
Ziekteverzuim	€ 70.000	50%	€ 35.000
Werkkostenregeling	€ 12.500	30%	€ 3.750
BTW	nihil		€ 0
Vennootschapsbelastingplicht	nihil		€ 0
Productenboek	€ 50.000	30%	€ 15.000
Automatisering	€ 12.500	50%	€ 6.250
Aanbestedingen	€ 137.500	10%	€ 13.750
Outputmodel	€ 50.000	30%	€ 15.000
Gelders Stelsel	€ 12.500	70%	€ 8.750
Omgevingswet	€ 0	0%	€ 0
Datalekken	€ 137.500	10%	€ 13.750
Totaal			€ 352.500

In de becijfering is rekening gehouden met de kans dat een risico zich voordoet. Het gaat dan om de **individuele** risico's en de kans dat dit (individuele) risico zich periodiek voordoet. De kans dat **alle** risico's zich op enig moment **tegelijktijd** voordoen is o.i. aanzienlijk lager. Daartoe hanteren we een dempingfactor van 0,5. Het totaal van de financiële risico's komt daardoor op € 176.250.

Weerstandsvermogen

Zoals hierboven becijferd, hebben we de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 176.250.

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 193.000. (Per 31-12-2023 is € 115.000 van de Algemene Reserve vrij besteedbaar + het in de gewijzigde begroting 2023 beschikbare bedrag voor onvoorzien van € 78.000).

Gebruiken we de formule en waarderingstabel (zie hiervoor) dan ziet dit er als volgt uit:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In bedragen: € 193.000 / € 176.250 = 1,1

Waarderingscijfer: C
Betekenis: Voldoende

Uit de analyse blijkt dat het weerstandsvermogen op basis van de berekening die voor ligt voldoende is.

Kengetallen en ratio's

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten dient een aantal financiële kengetallen in de jaarrekening te worden opgenomen. Deze kengetallen dienen om een beter inzicht te bieden in de financiële positie van de ODA. Het overzicht bevat de volgende kengetallen.

Verlooptabel Kengetallen en ratio's in procenten

Jaarverslag 2023 Kengetallen (in procenten)	Verloop van de kengetallen		
	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
	2022	2023	2023
1a. Netto schuldquote	0	-3	-7
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0	-3	-7
2. Solvabiliteitsratio	-5	17	20
3. Structurele exploitatieruimte	-1	0	0
4. Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
5. Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuld quote en de netto schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geven inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuld quote is in balans; we hebben net zoveel uitzettingen dan schulden.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODA in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het percentage is in 2023 positief en beter dan 2022 en dit hangt samen met positieve resultaat 2023.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De meeste verschillen zijn van incidentele aard. Zie hiertoe het overzicht van de incidentele baten en lasten als onderdeel van de jaarrekening.

3. Financiering

De wet Financiering decentrale overheden (FIDO) verplicht gemeenschappelijke regelingen richtlijnen vast te stellen voor het beheer van de geldstromen en de risico's die daaraan zijn verbonden. Hiervoor heeft het algemeen bestuur op 15 december 2016 een geactualiseerd treasurystatuut vastgesteld. De wijzigingen betreffen onder meer het opnemen van het in 2014 ingevoerde schatkistbankieren en het schrappen van bepalingen die voor de ODA niet van toepassing zijn. Qua vormgeving is overgestapt van een beschrijvend statuut naar een artikelsgewijs opgebouwd treasurystatuut.

Treasuryfunctie

De uitvoering van de treasuryfunctie maakt onderdeel uit van de ondersteunende financiële diensten die de gemeente Berkelland voor de Omgevingsdienst Achterhoek verricht.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. De kasgeldlimiet voor een GR volgens de Wet FIDO bedraagt 8,2% van het totaal van de primitieve begroting, voor 2023 is dit € 9.373.000. De kasgeldlimiet bedraagt dan € 815.451.

Tot nu toe heeft de ODA nog niet hoeven lenen. Aan de hand van de tijdige bevoorschotting worden de lopende activiteiten gefinancierd en is externe financiering niet nodig. Wel moet geconstateerd worden, dat bij een behoorlijke toename van activiteiten zoals in het jaar 2018, er een financieringsprobleem kan ontstaan omdat er pas aan het einde van het jaar wordt afgerekend met de partners. In dat geval zal de ODA actie ondernemen om het financieringsprobleem op te pakken.

4. Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn aankopen die een meerjarig gebruik dienen en die we meestal aanduiden als investeringen. Artikel 3 van de financiële verordening bepaalt dat nieuwe investeringen in de begroting moeten worden vermeld.

Mocht de Omgevingsdienst Achterhoek met investeringen worden geconfronteerd dan hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen.

Voor investeringen hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen.

- hardware: 3 jaar
- software: 5 jaar
- dienstvervoermiddelen: 7 jaar

Overigens bepaalt de financiële verordening (artikel 6) dat materiële vaste activa met economische waarde annuïtair worden afgeschreven.

In 2023 zijn er geen investeringen in kapitaalgoederen gedaan.

5. Wet open overheid (Woo)

De wet Open Overheid (Woo) is in werking getreden medio 2022 en vervangt de wet Openbaarheid van Bestuur WOB. Ook is de Wet Elektronische Publicaties afgelopen zomer in werking getreden. De ODA is een project gestart om de wetten te implementeren in het systeem, en daarmee het primaire proces, van de omgevingsdienst. Ook is de ODA in gesprek met de deelnemers om, omwille van toegankelijkheid, meer en gericht stukken openbaar te maken.

Daarnaast heeft de ODA de wens om meer data gedreven en informatie gestuurd te werken. We zijn gestart met het in kaart brengen van de informatiebehoefte c.q. verplichting bezien vanuit de Omgevingswet en de Woo. Aan de hand hiervan bepalen we welk niveau van datavolwassenheid en dataorganisatie nodig is om in de behoefte te voorzien en om aan de verplichtingen van de Woo te voldoen. Aansluitend bepalen we wat nodig is om op het gewenste niveau te komen.

Vooralsnog is er nog geen inschatting te geven over de beoogde kwaliteit en aantal documenten. Dat komt omdat we samen met onze deelnemers nog geen keuzes gemaakt hebben over wat we openbaar gaan maken. We weten ook nog niet wanneer we beginnen met openbaar maken.

JAARREKENING 2023

- **Balans per 31 december 2023**
- **Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling**
- **Grondslag voorziening**
- **Grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording**
- **Toelichting op de balans**
- **WNT-verantwoording**
- **Overzicht van baten en lasten**
- **Toelichting op overzicht van baten en lasten**

Balans per 31 december 2023

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Vaste activa		
Financiële activa		
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2	2
Totaal vaste activa	2	2
Vlottende activa		
Voorraden		
- Onderhanden werk	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
- Vorderingen op openbare lichamen	1622	1.335
- Rekening courant verhouding met het Rijk	1.049	1.783
	2.671	3.118
Liquide middelen		
- Banksaldi	5	6
	5	6
Overige vlottende activa		
- Overige vorderingen	10	
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voor financiering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
- Vooruitbetaalde bedragen	56	5
	66	5
Totaal vlottende activa	2.742	3.129
TOTAAL ACTIVA	2.744	3.131
PASSIVA	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Vaste Passiva		
Eigen vermogen:		
- Algemene reserve	150	115
- Bestemmingsreserve	100	50
- Gerealiseerd resultaat	-384	448
Voorzieningen	134	201
Totaal vaste passiva	0	814
Vlottende Passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
- Banksaldi		
- Crediteuren	991	1.185
- Overige schulden		
Overlopende passiva		
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.271	368
- Nog te betalen bedragen	482	764
Totaal vlottende passiva	2.744	2.317
TOTAAL PASSIVA	2.744	3.131
Aan natuurlijke of rechtspersonen verstrekte borg- en of garantstellingen	0	0

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Deze jaarrekening is samengesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden als last genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar.

BALANS

ACTIVA

Vaste activa

De financiële vaste activa is gewaardeerd op basis van verkrijgingsprijs.

Financiële activa

Waarborgsommen

Betreffen betaalde waarborgsommen voor geleasede dienstauto's.

Vlottende activa

Vorraden

Het onderhanden werk is gewaardeerd tegen reeds gemaakte uren maal het geldende uurtarief.

Overige vlottende activa

De overige vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

PASSIVA

Vaste passiva

Voorzieningen

De voorziening harmonisatietoelagen betreft een voorziening voor verplichtingen samenhangend met rechten van voormalig provinciale medewerkers. De voorziening is gevormd ter hoogte van verkregen gelden die voor de medewerkers wordt aangewend.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

Deze passiva worden tegen de nominale waarde opgenomen.

RESULTAATBEPALING

De exploitatielasten van de Omgevingsdienst Achterhoek bestaan hoofdzakelijk uit bedrijfsvoeringskosten.

Er is geen sprake van een rechtstreeks risico voor de Omgevingsdienst omdat de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling uiteindelijk garant staan voor de bijdragen aan de ODA.

De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de in de begroting 2023 afgesproken verdeelsleutel: De (verwachte) afname van de partners per programma.

Grondslag voorziening

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals, met terugwerkende kracht, op 4 december 2023 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en

- onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het bestuur zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
 - De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 321.780) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Toelichting op de balans

ACTIVA

Vaste activa

Financiële activa

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (€ 2.000)
Het betreft hier betaalde waarborgsommen in het kader van lease van bedrijfsauto's.

De financiële vaste activa is gewaardeerd op basis van verkrijgingsprijs.

Viottende activa

Vorraden

Onderhanden werk (€ 0)

Aangezien de onderhanden werk positie per jaareinde is verrekend met de deelnemers, maakt de "onderhanden werk positie" in 2023 onderdeel uit van de nog te ontvangen deelnemersbijdragen en is derhalve verantwoord onder de verantwoord onder de vorderingen op openbare lichamen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen (€ 1.335.000)

Het betreft vorderingen op enkele deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling, op andere omgevingsdiensten en de Provincie.

Rekening courant verhouding met het Rijk (€ 1.783.000)

Saldo tegoed op het Ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren van € 1.783.000.

Liquide middelen

Banksaldi (€ 6.000)

Het banksaldo van de lopende rekening bij de BNG per 31 december 2023.

Drempelbedrag schatkistbankieren

Van de verplichting om overtollige middelen bij het rijk aan te houden is een bepaald "drempelbedrag" uitgezonderd. Dit drempelbedrag is voor de ODA € 1.000.000. Voor ieder kwartaal over 2023 dient te worden toegelicht welk bedrag met inachtneming van het drempelbedrag door de ODA buiten 's Rijks schatkist is aangehouden. De ODA is in 2023 elk kwartaal onder het drempelbedrag gebleven.

Hieronder wordt de specificatie per kwartaal weergegeven

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4

		Kwartaalcijfer op dagbasis			
(2)	buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	68	58	38	67
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	932	942	962	933
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	9.373			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	9.373			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat		-		
Minimumbedrag	Drempelbedrag		1.000	1.000	1.000
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	6.141	5.304	3.538	6.176
(5b)	Dagen in het kwartaal		90	91	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	68	58	38	67

Drempelbedrag kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet zorgt ervoor dat er niet te veel kortlopende leningen worden aangetrokken. De gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal van een openbaar lichaam mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. In 2023 is er in geen enkel kwartaal sprake geweest van een overschrijding. De ruimte onder de limiet was voor:

1 ^e kwartaal 2023	€ 2.459.000
2 ^e kwartaal 2023	€ 4.014.000
3 ^e kwartaal 2023	€ 1.809.000
4 ^e kwartaal 2023	€ 1.941.000

Overige vlottende activa

Overige vorderingen (€ 0)

Per 31-12-2023 zijn er, buiten de vorderingen op openbare lichamen, geen andere vorderingen.

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (€ 0)

Per 31 december 2023 staan er geen voorschotbedragen open.

Vooruitbetaalde bedragen (€ 5.000)

In 2022 zijn 100 Smartlockr licenties afgesloten en betaald. De licenties zijn geldig tot 30 maart 2025. De lasten voor 2024 en 2025 worden geparkeerd voor die boekjaren.

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve (€ 115.000)

Bestemmingsreserve (€ 50.000)

Omschrijving	Saldo 1-1-2023	Bestemming resultaat 2022	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	150.340	-35.613	0	0	114.727
Gerealiseerd resultaat	-383.613	383.613			
Bijdrage deelnemers		-298.000			
Bestemmingsreserve omgevingswet	100.000	-50.000	0	0	50.000
Totaal	-133.273	0	0	0	164.727

Toelichting

Algemene reserve (€ 115.000)

Het saldo van de algemene reserve bedroeg per 1 januari 2023 afgerond € 150.000. Ter dekking van een deel van het nadelig resultaat van 2022 is € 35.000 onttrokken. Hierdoor is de reserve nu € 115.000.

Bestemmingsreserve (€ 50.000)

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2020 is besloten om van het resultaat € 100.000 te reserveren voor uitgestelde opleidingen en aanpassing van systematiek en systemen met het oog op de invoering van de omgevingswet. Ter dekking van een deel van het nadelig resultaat van 2022 is € 50.000 onttrokken. Hierdoor is de reserve nu € 50.000.

Gerealiseerd resultaat (€ 448.000)

Het voordelig exploitatieresultaat over 2023 is € 448.000.

Voorzieningen

Verloop van de voorzieningen:

Omschrijving	Saldo	Toevoegingen	Vrij- gevallen	Aanwendungen	Saldo
	1-1-2023				31-12-2023
Voorziening harmonisatietoelagen	43.490		19.502		23.988
Voorziening spaarverlof	90.720	86.408			177.128
Totaal	134.210	86.408	19.502	0	201.116

Toelichting

De provincie heeft in 2014 enkele rechtspositionele verplichtingen, waaronder de harmonisatietoelagen, voor voormalige provinciale medewerkers die zijn overgegaan naar de ODA afgekocht. De ODA heeft daartoe in 2014 een bedrag van € 401.065 ontvangen. Voor harmonisatie van toeslagen resteert per 1 januari 2023 € 44.000.

In 2023 is € 20.000 vrijgevallen. Per einde boekjaar is de voorziening € 24.000.

Vanaf 2022 kunnen medewerkers vakantie-uren sparen. Aangezien erbij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, is hier een voorziening voor gevormd. In 2022 is € 91.000 afgezonderd, in 2023 is daar € 86.000 aan toegevoegd. Hiermee is de voorziening eind 2023 € 177.000.

Flottende passiva

Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Crediteuren (€ 1.185.000)

De belangrijkste crediteuren per 31 december 2023:

Omschrijving	Bedrag
Belastingdienst, loonheffing december 2023	€ 499.000
Gem. Doetinchem, SLA ICT samenwerking	€ 126.000
DPA Cauberg-Huygen, controles nov.-dec. 2023	€ 104.000
ABP, AOP december 2023	€ 96.000
Data Dolphins BV, inhuur sept. t/m nov. 2023	€ 56.000
Omgevingsdienst Regio Nijmegen, afrekening 2023	€ 50.000
Diverse kleine(re) crediteuren	€ 254.000
Totaal	€ 1.185.000

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkering met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren (€ 368.000)

Het gaat hierbij om de volgende voorschotbedragen:

Omschrijving	Saldo 1-1-2023	Toevoegingen	Aanwendungen	Saldo 31-12-2023
RvO, Ondersteuning energiebesp. plicht F21	231.542	269.461	375.954	125.049
Min. Infra en waterstaat, IB programma VTH E93	67.077	297.290	121.442	242.925
Gem. Berkelland, bijdrage 1 ^e kw. 2023	477.587		477.587	0
Gem. Oude IJsselstreek, bijdrage 1 ^e kw. 2023	241.123		241.123	0
Gem. Winterswijk, bijdrage 1 ^e kw. 2023	254.009		254.009	0
Totaal	1.271.338	566.751	1.470.115	367.974

Nog te betalen bedragen (€ 764.000)

Omschrijving	Bedrag
Belastingdienst, btw 4 ^e kwartaal 2023	€ 477.000
Gemeente Doetinchem, afrekening 2023	€ 104.000
Gemeente Bronckhorst, afrekening 2023	€ 87.000
Gemeente Oost Gelre, afrekening 2023	€ 43.000
Diverse kleinere bedragen nog te betalen	€ 53.000
Totaal	€ 764.000

Niet uit de balans blijvende verplichtingen.

De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Achterhoek heeft een huurverplichting voortvloeiend uit een 1-jarig huurcontract eindigend op 31 december 2024 met een optie tot jaarlijkse verlenging. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd. De huurlasten voor 2024 bedragen € 177.000.

WNT-verantwoording 2023 Omgevingsdienst Achterhoek

De WNT is van toepassing op de Omgevingsdienst Achterhoek. Het voor de Omgevingsdienst Achterhoek toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000,-. Dit betreft het algemeen WNT-bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	P.G.M. van Oosterbosch
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.977,84
Beloningen betaalbaar op termijn	17.365,92
<i>Subtotaal</i>	<i>123.563,21</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	198.470,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	123.563,21
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2022	
bedragen x € 1	P.G.M. van Oosterbosch
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0.89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	101.476,02
Beloningen betaalbaar op termijn	18.005,04
<i>Subtotaal</i>	<i>119.481,06</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	192.240,00
Bezoldiging	119.481,06

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12: niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen: niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder: niet van toepassing

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
J.H.A van Oostrum	DB/AB vz
B.T.M. Porskamp	DB/AB
M. Eggink-Meuleman	DB/AB
S.L. Hiddinga	DB/AB
T.M.M. Kok	AB
H.G. Bulten	AB
G.J.M. Nijland	AB
G.E. Visser	AB
H.J.M. Verschure	AB
W.J.P. Pelgrom	AB
D.E. Vreugdenhil	AB

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900: niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is: niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen: niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen van de ODA en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de algemeen bestuur op 4 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 321.780.

Over- en onderschrijding van baten of onderschrijdingen van lasten/ investeringen zijn onrechtmatig als deze afwijkingen niet tijdig in de (bijgestelde) begroting zijn verwerkt. Onder tijdig wordt verstaan: afwijkingen van de (bijgestelde) begroting worden bij de jaarrekening gemeld en toegelicht. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties tot stand zijn gekomen boven de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijkingen² betreffen:

Begrotingscriterium (x € 1.000)	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander het bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	€ 529
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden	€ 0
3.Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het bestuur zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.).	€ 0
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	€ 529
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 529
5.Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering))	€ 0
Voorwaarden criterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering))	€
M&O criterium	

Geen bevindingen	
Totaal van onrechtmatigheden	€ 529

Het totaal van de onrechtmatigheden is € 529.000. Deze komen voort uit overschrijdingen binnen de lasten programma's zowel op de lasten, alsmede op de baten. De toelichting op deze overschrijdingen kunt u terugvinden in de paragraaf bedrijfsvoering.

Daarnaast is in de paragraaf bedrijfsvoering op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

² De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door het algemeen bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen afwijkingen die lager zijn dan deze grens in de paragraaf bedrijfsvoering worden vermeld.

IX. Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten per programma

Jaar 2023; x 1.000 euro

x € 1.000	Taakveld	Begroting 2023		Begroting 2023 na wijz		Realisatie 2023		Begr-real Saldo
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	
Programmaplan								
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.050	1.515	2.322	1.701	2.247	1.568	58
Programma 2 Toezicht en handhaving	7.4 Milieubeheer	5.315	3.187	5.583	3.411	5.346	3.342	-168
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	1.927	1.405	2.186	1.514	2.593	2.008	-87
Programma 4 Stelseltaken	7.4 Milieubeheer	77	352	77	364	107	399	-5
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	4	0	4		583		579
Overzichten								
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning organisatie		2.841		3.104		3.110	-6
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury		0					0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten		73		78		0	78
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		9.373	9.373	10.172	10.172	10.876	10.428	448
Bijdrage deelnemers in het tekort 2022						298		
Toevoegingen en ontrekkingen aan de reserves							298	
Resultaat		9.373	9.373	10.172	10.172	11.174	10.726	448

De baten en lasten over de programma's zijn op directe wijze toegerekend aan de hand van de directe kosten en opbrengsten per productgroep. De baten en lasten zijn weergegeven aan de hand van het format dat met de Gelderse Omgevingsdiensten onderling is afgesproken.

Voor de toelichting op de programma's wordt verwezen naar de desbetreffende beleidshoofdstukken.

Baten en lasten naar kosten categorieën

Omschrijving		2022	2023	2023
x € 1.000		Realisatie	Begroting	Realisatie
		Periode P12		
LASTEN				
1	Personele kosten/Inhuur en diensten derden	8.066	8.014	8.488
2	Organisatiekosten	843	916	916
3	Organisatieontwikkeling en SPP	16	113	92
4	Bovenregionale taken	347	364	283
5	Organisatie ondersteuning	617	689	649
6	Algemene lasten	0	76	0
Totaal Lasten		9.889	10.172	10.428
BATEN				
21	Bijdragen van derden	480	81	690
25	Bijdragen deelnemers	9.025	10.091	10.186
Totaal Baten		9.505	10.172	10.876
Gerealiseerde resultaat		-384	0	448

X. Toelichting overzicht van baten en lasten

LASTEN (€ 256.000 nadelig)

Personeelskosten/ Inhuur en diensten derden (€ 474.000 nadelig)

De personele kosten en inhuur diensten derden bestaan uit de kosten van eigen personeel en de capaciteit van derden die wordt ingehuurd. Deze inhuur betreft zowel detacheringen als gerichte dienstverlening door bureaus. De capaciteit van derden is de flexibele schil naast de eigen capaciteit van de ODA. Opbrengsten uit detachering van medewerkers van de ODA komen ten gunste van deze post. De totale lasten vallen ruim € 474.000 hoger uit. Door toenemende werkzaamheden in combinatie het zeer lastig kunnen invullen van vacatures, het inzetten van trainees liggen de kosten hoger dan begroot. Hier staan echter deels ook hogere opbrengsten tegenover.

Organisatiekosten (€ 0)

De organisatiekosten zijn gelijk aan het begrote bedrag.

Organisatieontwikkeling en SPP (€ 21.000 voordelig)

De kosten hangen samen met de ontwikkeling van de informatievoorziening van de gemeenschappelijke Omgevingsdiensten in het Gelders stelsel. Er bleven middelen over op de ontwikkeling en beheer van I-Go een informatie uitwisselingsysteem. Daarnaast blijven er middelen over voor ontwikkelingen ICT voorzieningen. Het gros van de middelen is ingezet ten behoeve van Power BI en onze data ontwikkeling. De verwachting is dat we dit de aankomende jaren blijven doen.

Bovenregionale taken (€ 81.000 voordelig)

Bovenregionale taken x € 1.000	2022 Realisatie	2023 Begroting	2023 Realisatie
OD De Vallei - Kwaliteit en coördinatie stelsel	17	22	14
OD Rivierenland - Ketentoezicht	74	82	81
OD Veluwe en IJssel - Portaal en kenniscentrum	69	87	55
OD Regio Arnhem - Complexe handhaving, meetdienst en bezwaar en beroep	110	43	102
OD Noord Veluwe - Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu	8	10	4
OD Achterhoek - Personeel en Organisatie	66	93	25
Diversen	3	27	2
Totaal	347	364	283

De totale uitgaven aan de partners in het stelsel bedragen € 283.000,-. Binnen de uitgaven is een onderscheid te maken tussen de pure bovenregionale taak die als organisatiekosten/overhead gelden en kosten die betrekking hebben op dienstverlening op de primaire processen vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Organisatie ondersteuning (€ 40.000 voordelig)

Ondersteunende dienst (x € 1.000)	2022	2023	2023
Omschrijving	Realisatie	Begroting	Realisatie
Berkelland - Financieel (beheer)	39	45	37
Bronckhorst - Huisvesting en Fac. Ondersteuning	159	181	174
Doetinchem - Informatisering en automatisering	388	430	406
Lochem - Personeel- en salarisadministratie)	31	34	32
Totaal	617	689	649

De kosten vallen lager uit dan begroot omdat de lasten iets minder hard zijn gestegen dan verwacht en dan met het gerekende indexcijfer.

Algemene lasten (€ 76.000)

Deze post wordt gebruikt ter dekking van hogere kosten voor personele capaciteit en inhuur derden; als zodanig begroot om flexibel in te zetten. Werkelijke uitgaven vinden plaats op de andere kostencategorieën. Zit deels verwerkt in de personele lasten.

BATEN (€ 704.000 voordelig)

Bijdragen van derden (€ 609.000 voordelig)

Onder bijdrage derden zijn de opbrengsten verantwoord die buiten de reguliere partner werkzaamheden worden verkregen. Deze bestaat uit verschillende onderdelen. Ten eerste betreft het de inzet die we hebben geleverd voor project wnb (wet natuurbescherming) en asbestsanering. Daarnaast hebben we verdere inzet gepleegd op de coördinatie van de groene BOA's zoals dat eveneens was opgestart in 2020. Een project vanuit de Provincie. De ODA heeft subsidie ontvangen ter ondersteuning van de regionale archeologie voor de komende 4 jaar met een bedrag van € 20.000 per jaar.

Ook zijn er vanuit het ministeries twee specifieke uitkeringen ontvangen, namelijk een uitkering IPB (interbestuurlijk programma) en een uitkering energietoezicht. De onderstaande bedragen dekken de, in 2023 gemaakte, uren en daarmee kosten. De voornaamste uren zijn gemaakt vanuit werknemers die buiten de inhoudelijke teams vallen. Hierdoor is de "normale" productie onder druk komen te staan of teruggelopen. Tot slot zijn er uren gemaakt voor visitaties bij andere omgevingsdiensten in Nederland. Hiervoor heeft de ODA een vergoeding ontvangen.

Specificatie bijdrage derden (x € 1.000)	2023	2023
Omschrijving	Begroot	Realisatie
Bijdrage stelseltaak HRM - Gelders stelsel	81	59
Subsidie archeologie- bevordering en ondersteuning		20
Project WNB en asbestsanering		18
Bijdrage inzet groene BOA's		69
SPUK IPB		121
Visitaties IPB		27
SPUK energie		376
Totaal	81	690

Bijdragen deelnemers (€ 95.000 voordelig)

Bijdrage deelnemers

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Aalten	554	611	659
Berkelland	1.082	1.473	1.471
Bronckhorst	1.010	1.170	1.090
Doetinchem	1.164	1.286	1.182
Lochem	866	899	992
Montferland	636	662	744
Oost Gelre	1.219	1.296	1.253
Oude IJsselstreek	927	971	1.040
Winterswijk	741	824	839
Zutphen	687	742	740
Provincie	174	158	177
correctie workshops 2021	-34		
Totaal	9.026	10.091	10.186

De bijdrage van de partners was geraamd op € 10.091.000 en komt dit jaar hoger uit. We zien dat de vraag vanuit de partners sterk is toegenomen. De grootste stijging is zichtbaar binnen specialistische adviezen. De verschillen per partner zijn in de afzonderlijke partner rapportages toegelicht. Sommige partners hebben een iets lagere afrekening ontvangen omdat er ten onrechte een aantal bedrijven als zijnde provinciaal waren aangeduid. Een verrekening hiervan zal in 2024 plaatsvinden en de betreffende gemeenten worden hiervan op de hoogte gebracht.

Verrekening resultaat 2022

Vorig jaar sloot de ODA af met een negatief resultaat. De partners hebben, conform AB besluit, een bedrag betaald van in totaal € 298.000,-. De ODA heeft zelf € 86.000,- bijgedragen aan dit tekort. Dit bedrag is betaald vanuit eigen middelen, namelijk gedeeltelijk vanuit de algemene- en een bestemmingsreserve.

Incidentele baten en lasten

Tabel 2023 tbv jaarverslag

x € 1.000	
Baten	
Hogere bijdragen van deelnemers en derden; minus extra lasten personeel	230 I
Totaal voordelig	230
Kosten	
Lagere kosten bovenregionale taken	81 I
Lagere organisatiekosten/organisatieontwikkeling/ondersteuning	61 I
Algemene lasten	76 I
Totaal voordelig	218
Totaal per saldo voordelig	448

I = Incidenteel

S = Structureel

De meeste verschillen zijn van tijdelijke aard. Afwijkingen in omzet en personele inzet, tezamen met de inzet vanuit de ketenpartners, bezien we als communicerende vaten. Hogere vraag maken we mogelijk door inzet vanuit de flexibele schil die als het ware meebeweegt met meer of minder omzet. Door het lastig invullen van vacatures hebben we, naast de hogere vraag, ook voor deze gemiste capaciteit een beroep moeten doen op externe inzet om de werkzaamheden te kunnen verrichten. Per saldo leidt de hogere externe inzet bij aan een stijging in de personele lasten. Deze verklaren we door het hogere uurtarief dat betaald moet worden voor de externe inzet waardoor de dekkingsbijdrage op de vaste kosten minder wordt. Tegenover de hogere kosten staan ook meer baten in de partnerbijdrage en de bijdragen derden.

Met het zelf opleiden van trainees hopen we de afhankelijkheid van externe inzet voor de komende jaren te verminderen. Dat leidt nu tot extra kosten maar op termijn tot minder externe inzet. Dit zien we nu al terug bij trainees die de afgelopen jaren zijn begonnen. De lagere kosten voor ICT ontwikkelingen en informatievoorziening zijn ook van tijdelijke aard. Door de komst van Power BI zullen deze kosten in 2024 verder toenemen.

De hogere kosten vanwege de nieuwe cao uit 2023 (en daarmee de mogelijkheid om bovenwettelijke uren te blijven sparen) zijn van structurele aard. Structureel hogere kosten worden vertaald naar de begroting.

Aldus opgemaakt door het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek,
Bronckhorst, 13 juni 2023.

De secretaris,

Ir. P.G.M. van Oosterbosch

De voorzitter,

drs. J.H.A. van Oostrum

Bijlage: SiSa verantwoordingsinformatie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Verstrekker	Wijzigingscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
E53	E53	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Ontvanger	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindeverantwoording (Ja/Neel)	Indicator	Indicator	Indicator
					Aard controle R Indicator: E53/01	Aard controle n.v.l. Indicator: E53/02	Aard controle n.v.l. Indicator: E53/03			
					€ 121.442	€ 128.065	Neel			
					Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)			
					Aard controle n.v.l. Indicator: E53/04	Aard controle n.v.l. Indicator: E53/05	Aard controle n.v.l. Indicator: E53/06			
					1 Deelname week- en projectgroepen	€ 27.163	€ 27.680			
					2 Aanleveren van data voor het IPB	€ 54.018	€ 54.018			
					3 Scholing en opleiding	€ 0	€ 0			
					4 Inzicht in bestaande vormen van bekostiging van de omgevingsdienst	€ 0	€ 0			
					5 Implementatie van de Landelijke Handhavingstrategie	€ 0	€ 0			
					6 Omgevingswet	€ 0	€ 0			
					7 Uniforme indeling naar risico van zorgbedrijven (risico ranking)	€ 0	€ 0			
					8 Landelijke arbeidsmarktcampagne	€ 0	€ 0			
					9 Onderzoek onder het IPB naar belangrijke transitieopgaven	€ 0	€ 0			
					10 Een risicanalyse en uitweeringsplan per gebiedsdeelt	€ 820	€ 820			
11 Opstellen en uitvoeren van implementatieprogramma's	€ 0	€ 0								
12 Participeren in onderzoek naar transities bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots	€ 39.442	€ 42.961								
14 Plan van aanpak voor het inrichten van een systeem van onderzoeken door LT naar het functioneren van het VTH stelsel	€ 0	€ 0								
15 Materieel kosten (max. 10% van bedrag genoemd in bijlage 2 SPUK)	€ 0	€ 0								
E21	E21	Enmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht			Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wort voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wort voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Aard controle R Indicator: F21/01	Aard controle R Indicator: F21/02	Aard controle R Indicator: F21/03
					389.282	Ja	Ja	Ja	Ja	Neel
					375.954					